

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Cyrlometodějská teologická fakulta

Katedra křesťanské výchovy

ZÁJMOVÁ ČINNOST PRO RODIČE S DĚTMI

Bakalářský projekt

Autor: **Iveta Bradová**
Vedoucí práce: **Mgr. Zdeňka Polínková**

Olomouc 2015

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Cyrlometodějská teologická fakulta
Katedra křesťanské výchovy

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tento projekt vypracovala samostatně a že jsem všechny použité informační zdroje uvedla v seznamu literatury.

V Olomouci dne

.....

podpis

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Cyrilometodějská teologická fakulta

Katedra křesťanské výchovy

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala své vedoucí bakalářského projektu Mgr. Zdeňce Polínkové, za cenné rady, odborné vedení, věcné připomínky, ochotu a vstřícnost při konzultacích a vypracování tohoto bakalářského projektu.

V Olomouci dne

.....

podpis

Obsah

Úvod.....	7
I. TEORETICKÁ ČÁST.....	8
1 Zájmová činnost.....	8
1.1 Pedagogické ovlivňování zájmové činnosti	8
1.2 Zájmové činnosti.....	9
1.2.1 Zájmové činnosti společenskovední.....	10
1.2.2 Zájmové činnosti pracovní-technické.....	10
1.2.3 Zájmové činnosti přírodovědné.....	11
1.2.4 Zájmové činnosti esteticko-výchovné	11
1.2.5 Zájmové činnosti tělovýchovné, sportovní a turistické	12
1.3 Struktura zájmových setkávání	12
1.4 Vedení skupiny.....	13
1.4.1 Styly řízení	13
1.4.2 Základní komunikace	14
1.4.3 Zásady vytváření projektu.....	15
1.5 Přístup učitele k rodičům.....	15
1.6 Vztahy mezi rodiči a učiteli.....	16
1.7 Důležitost spolupráce	18
1.7.1 Nedirektivní přístupy.....	19
II. PRAKTICKÁ ČÁST.....	21
2 Charakteristika zařízení.....	21
2.1 Školní vzdělávací program "Létání se včeličkou“	21
3 Zaměření zájmového setkávání.....	23
3.1 Hlavní cíle setkávání	23
3.2 Výchovně-vzdělávací cíle	24
4 Roční plán setkávání	26
4.1 ZÁŘÍ „Seznámení s včeličkou Lišenkou“	26
4.2 ŘÍJEN „Procházka podzimní zahrádkou“	29
4.3 LISTOPAD „Uspávání zvířátek“	35
4.4 PROSINEC „Vánoční dílničky a zveme také dědečky a babičky“	38
4.5 LEDEN „Zimní olympiáda“	42
4.6 ÚNOR „Hrajeme si na řemesla“	45
4.7 BŘEZEN „Procházka jarní zahrádkou“	50
4.8 DUBEN „Velikonoční dílničky“	54
4.9 KVĚTEN „Hmyzí říše-pozvánka do medového království“	58

4.10 ČERVEN „Pohádkový les“	62
Závěr	67
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	68
PŘÍLOHY	69

Seznam příloh

Příloha 1: Včelička

Příloha 2: Pytel brambor

Příloha 3: Kompot

Příloha 4: Lucerna

Příloha 5: Vánoční přání

Příloha 6: Kouzlení s mlékem

Příloha 7: Svícen

Příloha 8: Pletené housky

Příloha 9: Květinka

Příloha 10: Velikonoční kuřátko

Příloha 11: Kokosová vajíčka

Příloha 12: Vosková technika-kraslice

Příloha 13: Medová svíčka

Příloha 14: Lovení ve slizu

Příloha 15: Noty k písni „Halí, belí, zvířátka“

Úvod

Rodina je první sociální skupinou, se kterou se dítě setkává. Pro dítě je jistotou, vzorem a oporou a dochází v ní k prvnímu sociálnímu kontaktu, kterému se dítě dostává. Druhou významnou sociální skupinou je mateřská škola, kde dochází k navazování kontaktu s dětmi, učitelkou a jinými školskými pracovníky. Jakmile dítě přijde do mateřské školy, je to pro něj obrovská změna a nová zkušenost, kdy se musí naučit pravidlům a řádu, který se v mateřské škole dodržuje. A právě v té chvíli má dítě dva velké vzory-rodinu a mateřskou školu. Proto je velmi důležitá spolupráce rodičů

a učitelek. Je důležité, aby rodiče a učitelky spolupracovali, a byli v pravidelném kontaktu. Jen tak mohou konzultovat adaptaci a socializaci dítěte, změny, kterými dítě prochází a také schopnosti, dovednosti a návyky, kterým se právě v mateřské škole učí.

Rodina by měla poskytnout oporu mateřské škole a mateřská škola rodičům. Jen takovou synchronizací může docházet k bezproblémové výchově a vzdělávání.

Cílem tohoto bakalářského projektu je především projekt zájmových činností, který je zaměřen na upevnování vztahů mezi rodiči, dětmi a učiteli, na zlepšení komunikace a spolupráce. Cílem je tak společně vytvářet kvalitní, radostné a přínosné „zázemí“ pro děti, které mateřskou školu navštěvují.

Teoretická část tohoto bakalářského projektu nám poskytne náhled do problematiky vztahů mezi rodiči a mateřskou školou. Je zaměřena na přístup učitele k rodičům, který by měl být založen především na důvěře. Dále se bude zabývat zájmovými činnostmi, pedagogickým ovlivňováním zájmové činnosti, strukturou zájmových setkání, způsoby vedení skupiny, důležitostí spolupráce, ale také dnešním přístupem rodičů k učitelům.

Praktická část bude uvedena charakteristikou zařízení, na které je tento projekt zaměřen. Analyzuje cíle, kterými se bude zabývat a na které bude daný roční projekt zaměřen. Následovat bude roční plán na 10 měsíců, kde jsou rozepsaná jednotlivá setkání, která jsou určena pro rodiče a děti. Tato setkání jsou zaměřena na zlepšování vztahů, komunikace a spolupráce, výchovu a vzdělávání ve volném čase.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 Zájmová činnost

1.1 Pedagogické ovlivňování zájmové činnosti

Pedagogické ovlivňování volného času dětí v době mimo vyučování, je významnou oblastí výchovného působení. Vede jedince k racionálnímu využití volného času. Tato oblast výchovy plní funkci výchovnou, vzdělávací, zdravotní i sociální.¹

Pedagogika volného času podle Vážanského má jistou podobu, a to že: „při utváření (volného) času si všímá individuálních a společenských dimenzí vývoje. Učení se přitom pojímá ne v úzkém školně kognitivním, nýbrž v komplexním, rozmanitém i přiměřeném volném čase, který zahrnuje jak dovednosti, úsudky a argumenty, tak i „...lidské naděje, očekávání, stanoviska a hodnoty“ /R. M. Cagné, s. 9/, považované za základní součásti světa. Pedagogika volného času zůstává pedagogickým jednáním, které se podílí na formátování světa volného času s cílem opakovaně nabízet a zajistit jedinci optimální předpoklady pro jeho růst a učení, vývoj a existenci.“²

Zájmové činnosti jsou cílevědomé aktivity, které jsou zaměřené na uspokojování individuálních potřeb dítěte, jeho seberealizaci a rozvíjení jeho zájmů a schopností. Plní funkci vzdělávací i výchovnou, rozvíjí celou osobnost, působí motivačně i socializačně a podporuje seberealizaci. Zájmy jsou vyvolány potřebami a jsou vzájemně propojeny. Zájmy uskutečňují uspokojování potřeb. Každý z nás má jiné potřeby, zajímají ho jiné věci, jiné činnosti a jiné předměty. Na základě zájmů se snáze upevňují pozitivní sociální vztahy.

Zájmy patří mezi vlastnosti aktivačně-motivační, což znamená, že aktivně vedou osobnost k činnosti a vyvolávají pohnutku, tedy motiv k činnosti. Zájmy také ovlivňují vlohy a schopnosti člověka. Vlohy jsou vrozené a záleží na každém z nás, jak je budeme rozvíjet. Jsou podstatné pro samotný vznik zájmů, ale také pro jejich rozvíjení

¹ PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. S. 39-40

² SMĚKAL, Vladimír a Mojmír VÁŽANSKÝ. *Základy pedagogiky volného času*. S. 86

a zdokonalování. Zájmy se mohou v průběhu života měnit. Jako trvalé se však upevní pouze ty zájmy, které budou odpovídat vnitřním předpokladům a vnějším podmínkám.³

Významnou roli při zájmové činnosti hraje organizátor, učitel, či vychovatel. Důležité jsou osobnostní kvality, které tento vedoucí má. Základem pro zájmovou činnost je umět děti zaujmout. K tomu, abychom děti zaujali je důležité, vést je k poznání a morálním hodnotám a snažit se je pochopit a podat jim toto poznání zábavnou formou. Je jasné, že mezi dětmi jsou i děti méně úspěšné, problémové. Citlivý a dobrý učitel dokáže i tyto děti ocenit a najít příležitost k pochvale. Motivace je pro každého z nás, jak pro děti, tak pro dospělé, velmi důležitá. A když máme motivaci, můžeme dosahovat úspěchů. Právě úspěch je důležitý pro zdravý vývoj osobnosti a zdravého sebevědomí.⁴

Aby vztah mezi učitelem a dítětem správně fungoval a byl přínosný, je nutné, aby byly jasně vymezeny a oběma stranami respektovány určité hranice. Pedagogická profese klade velké nároky na schopnost ovládat své emoce, jednat profesionálně a být příkladem. Pro děti je učitel vzorem kladných citů, hodnot a měl by jim poskytovat oporu a jistotu. Vztah mezi učitelem a dítětem by však měl být profesionální a to v tom smyslu, že by neměl vyvíjet příliš silné citové vazby a připoutání dítěte k sobě.⁵

Při plánování výchovně-vzdělávacích činností není učitel-vychovatel vázán osnovami. Je však důležité, aby vycházel z věkových zvláštností, z potřeb a zájmů dětí, které vhodně a nenásilně ovlivňuje. Měl by co nejméně poroučet a zakazovat, ale spíše jen doporučovat, usměrňovat a podněcovat. Děti získává přitažlivým obsahem činností a vytvořením podnětného prostředí. Na činnostech se mohou podílet také externisté, rodiče a jiné osoby, které mají o tyto činnosti zájem. Učitel také podněcuje komunikaci a vztahy mezi dětmi. Zároveň by měl dohlížet, aby se děti nebály sdělit své prožitky a přání. Pozorování komunikace a vztahů mezi dětmi, má také diagnostický význam.⁶

1.2 Zájmové činnosti

Pokud bychom měli definovat zájmovou činnost dle pedagogického slovníku, jedná se o pěstování a rozvíjení specifických sklonů, zájmů a koníčků. Tyto činnosti lze

³ PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. S. 96

⁴ PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. S. 54-55

⁵ PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. S. 56-57

⁶ PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. S. 58-59

realizovat v zařízeních pro výchovu mimo vyučování, která jsou určena pro výchovu dětí a mládeže mimo vyučování a pro zájmové vzdělávání ve volném čase, nebo jako součást neformálního vzdělávání.⁷

Zájmy můžeme dělit dle úrovně činnosti, které můžeme označit jako aktivní (produktivní) a receptivní. Činnosti, které sám jedinec vyvíjí, produkuje nějaké hodnoty a zabývá se předmětem svého zájmu, se označují aktivní. Receptivní zájmy jsou naopak ty, při jejichž realizaci se aktivita omezuje pouze na vnímání předmětu zájmu. Obě činnosti se prolínají, nebo doplňují.

Z hlediska časového trvání rozlišujeme zájmy krátkodobé, dočasné a zájmy trvalé. Intenzita a délka trvání zájmu se odvíjí od vývoje jedince a jeho zrání. Zájmy se dále dělí podle obsahu: společenskovední, pracovní-technické, přírodovědně-ekologické, esteticko-výchovné, tělovýchovné, sportovní a turistické.⁸

1.2.1 Zájmové činnosti společenskovední

Tyto zájmové činnosti zahrnují činnosti, které vedou k poznání aktuálního společenského dění, pěstují vztah k vlasti a mateřskému jazyku, k demokratickým a humanistickým tradicím našeho národa. Základními oblastmi společenskovedních činností je výchova k vlastenectví, k partnerství a rodičovství, společenské výchově, sběratelství a jazykovědě.

Okruhy společenskovedních činností:

Poznávání významných objektů v obci, městě, v místě bydliště, seznamování s historickými objekty a památnými místy, oslavy státních svátků a jiných významných dnů, dodržování tradic školy, dodržování lidových tradic a zvyků, atd.

1.2.2 Zájmové činnosti pracovní-technické

Pracovní-technické činnosti napomáhají k manuální zručnosti, k obohacování vědomostí z oblasti techniky a k aplikaci získaných poznatků v praxi. Tyto činnosti podněcují u dětí zájem o tvořivou práci a měly by podporovat přirozenou touhu po aktivním uplatnění v oblasti techniky, rozvíjet jejich technické myšlení a představivost.

⁷ PRŮCHA, Jan, WALTEROVÁ, Eliška, MAREŠ, Jiří. *Pedagogický slovník*. S. 306

⁸ PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. S. 96

Okruhy pracovních-technických činností:

Patří sem například práce s různými materiály (karton, textil, dřevo, kov, plast, apod.), práce se stavebnicemi, konstruktivní a modelářské práce, seznamování s různými profesemi, příprava pokrmů, činnosti související s dopravní výchovou, atd.

1.2.3 Zájmové činnosti přírodovědné

Vedou k seznamování s přírodou, prohlubování vědomostí o přírodě, pěstují vztah k její ochraně a utváří tak správné postoje k životním hodnotám. Probouzí zájem o chovatelství a pěstitelství. Tyto činnosti vycházejí především z pozorování přírody a rozšiřování poznatků o rostlinách, zvířatech a neživé přírodě.

Okruhy přírodovědných činností:

Do činností se zahrnuje především pozorování živé přírody (rostlin, zvířat) a neživé přírody (horniny, nerosty, vodní toky, apod.), pěstitelské práce, chovatelství, činnosti zaměřené na ochranu přírody, pokusy, atd.

1.2.4 Zájmové činnosti esteticko-výchovné

Tyto činnosti jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení výtvarného, hudebního, literárního, dramatického a hudebně-pohybového projevu, na výchovu vkusu, kultury chování a tvořivosti. Utvářejí a formují estetické vztahy dětí k přírodě a společnosti. Významné jsou vlastní tvořivé aktivity, které přinášejí nové a emocionální cenné zážitky a stávají se silnou motivací.

Okruhy esteticko-výchovných činností:

Výtvarné zájmové činnosti: Výtvarné osvojování skutečnosti, využití různých výtvarných technik, výtvarné experimentování, poznávání a chápání výtvarného umění.

Hudební zájmové činnosti: sborový a sólový zpěv, hudební hry, hudebně-pohybové a taneční hry, hra na hudební nástroje, hudební poslechy, atd.

Literárně-dramatické činnosti: četba, průpravné hry a cvičení, reprodukční činnosti (vyprávění, přednes, dramatizace), dramatické hry a improvizace, návštěvy kulturních představení, atd.

1.2.5 Zájmové činnosti tělovýchovné, sportovní a turistické

Tyto činnosti připívají k fyzické zdatnosti a psychické odolnosti. Podmínkou zdravého vývoje je přiměřená pohybová aktivita. Pro všeobecný rozvoj pohybových schopností je nutná všestrannost a proto by měla být činnost zaměřena na prvky atletiky, gymnastiky, sportovních her, turistiky a podle podmínek na plavání, lyžování a jiné sporty. Velká důležitost se přikládá činnostem, které je možné konat v přírodě a děti tak mohou být na čerstvém vzduchu.

Okruhy tělovýchovných, sportovních a turistických činností:

Atletika, gymnastika, kondiční cvičení, sportovní hry, pohybové hry, pěší turistika, akrobacie, průpravná a zdravotní cvičení, cykloturistika, apod.⁹

1.3 Struktura zájmových setkávání

Struktura činností zájmového útvaru obsahuje mnoho činitelů, kteří vycházejí z obecných pedagogických zásad i ze zásad pedagogiky volného času. Na začátku každého setkání je zahájení schůzky, kdy se děti soustředí na učitele, který je přivítá a seznámí s programem.

Následuje vytvoření dobré atmosféry, což je podmínkou pro úspěšnou činnost při schůzce. Děti přicházejí s různými náladami, mohou být unavené, nebo roztěkané. Podle převažujících nálad volí vedoucí činnosti k navození společné atmosféry (četbu, hru, rozhovor, apod.). Navození společné atmosféry je základem pro následující činnosti a jejich úspěšnou realizaci.

Dalším důležitým faktorem je motivace a ta by neměla nikdy chybět. Každé dítě potřebuje vědět, proč má danou činnost vykonávat. Vedoucí by měl volit motivační prvky a zájmové činnosti přiměřené věku dětí a místním podmínkám. Po motivaci následuje vlastní činnost, která zabírá nejdelší časový úsek. Vedoucí by měl mít důkladně připravený program a promyšlené metodické postupy. Neměl by zapomínat na dopředu připravené pomůcky. Během setkání činnosti koriguje, řídí a dohlíží na

⁹ PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. S. 98-101

bezpečnost. Po skončení činnosti následuje závěr setkání, kdy vedoucí společně s dětmi zhodnotí dané činnosti. Přitom vyzdvihuje především klady.¹⁰

1.4 Vedení skupiny

Při vedení skupiny se od pedagogického pracovníka očekává, že má jisté manažerské schopnosti. Tyto schopnosti jsou jednak vrozené znalosti a dovednosti (řídící schopnost, schopnost empatie, autorita) a také znalosti a dovednosti získané (odborné pedagogicko-psychologické znalosti, organizační a administrativní, sociálně-psychologické, apod.). Každý člověk má tyto vrozené manažerské vlastnosti odlišné. Někteří mají od narození řídící a suverénní tendence, jiní zase schopnost vcítit se do problémů druhých a snahu pomáhat lidem. K vedení a řízení skupiny je však potřeba tyto schopnosti rozvíjet a to především za pomoci praxe.

Pro aktivní zapojení lidí je nutné, aby manažer dokázal formulovat cíle, kterých chce dosáhnout, vytvořit prostor pro aktivní, tvořivé a samostatné plnění cílů. Důležitá je však také podpora ze strany dané organizace, motivace pracovníků, uznání a oceňování dosažených cílů.¹¹

1.4.1 Styly řízení

Největším předpokladem vedení a řízení skupiny je schopnost vůdcovství, tedy schopnost umět lidi vést a ovlivňovat je tak, aby se snažili ochotně a nadšeně dosahovat skupinových cílů.

Styly řízení dělíme na tyto tři:

- **Styl autokratický** - vůdce skupinu řídí formou příkazů a nařízení a od podřízených očekává absolutní poslušnost. Motivací je silná autorita vůdce a odměna a trest v podobě „cukru a biče“. Tento styl není příliš vhodný a populární, ale je nutné jej použít v konkrétních situacích (např. dodržování zásadních pravidel na pracovišti-bezpečnost, dodržování kázně, nebo v situaci kde vládne naprostý chaos a není disciplína, apod.).

¹⁰ PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. S. 105-106

¹¹ BEČVÁŘOVÁ, Zuzana. *Současná mateřská škola a její řízení*. S. 46-48

- **Styl demokratický** - vůdce je v pozici rádce, lépe vytváří prostor pro spolupráci na koncepci, plánech, projektech, úkolech a způsobech jejich realizace a hodnocení. Tento styl spočívá v hledání kompromisu, vyslechnutí názorů ostatních, avšak konečné rozhodnutí provádí vůdce sám. Tento styl je optimální a efektivní, avšak nevyskytuje se v čisté podobě.
- **Styl liberální** - vůdce přenechává veškeré kompetence a realizaci úkolů podřízeným, sám však vystupuje jako reprezentant a informátor. Tento styl není příliš vhodný, může si ho dovolit pouze takový řídicí pracovník, který věří ve spolehlivost svých podřízených, má s nimi dobré zkušenosti a může jim zadávat samostatné plnění úkolů.

Dobrý vůdce by měl tyto styly střídat a měnit podle aktuální, nebo měnící se situace. Všechny styly mají za jistých podmínek svá oprávnění.¹²

1.4.2 Základní komunikace

Každý kontakt je založen na pozorování druhého. Učitel sleduje děti a děti sledují učitele. Podmínkou pro rozvíjení komunikace je právě vzájemné sledování. Učitel se díky sledování automaticky přizpůsobuje dětem a děti se naopak přizpůsobují učiteli. Pro děti je důležité mít dostatek času, aby stíhaly přijmout dané informace, ale také aby je mohly předávat. Je proto velmi důležité, aby bylo tempo výměny pomalé. Pokud by bylo rychlé, dítě by se cítilo zmatené.

V probíhajícím kontaktu je třeba, aby učitel rozděloval pozornost na celou skupinu. Jelikož děti snadno ztrácejí pozornost, je proto nutné předání slova a střídání se. Tímto způsobem dětem umožníme zapojit se. Střídání je předpokladem vzájemné spolupráce-kooperace ve skupině dětí.

Dobré vedení vždy vychází z iniciativy, příjmu a vzájemného střídání. Učitel by měl dítěti dávat jasně najevo, že je otevřený jeho iniciativám. Tyto iniciativy přijímá a pak se jí sám ujímá (např. přidá nové informace, vyzve dítě k tomu, aby odpovědělo). Dítě se takto učí základům dobrého kontaktu. Naslouchání dětem je základem pro navázání dobrého vztahu a důvěry.

Pro děti je důležitý jasný řád, pravidelnost a předpověditelnost, která jim dává pocit jistoty. Kvalitní průběh činností zajišťuje dobrá organizace. Některé z těchto podmínek je například plánování, řízení činností, pevné vedení, hodnocení a zpětná

¹² BEČVÁŘOVÁ, Zuzana. *Současná mateřská škola a její řízení*. S. 47-49

vazba, dodržování pravidel. Zásadní vliv má motivace a atmosféra, kterou učitel vytváří. Ta je ovlivněna způsobem a stylem jednání učitele s dětmi a z kvality vzájemných vztahů. Atmosféra by měla působit uvolněně, měla by být podporující se smyslem pro pořádek a měla by udržovat kladné postoje dětí.¹³

1.4.3 Zásady vytváření projektu

Při tvorbě projektu je základem záměr a plán. Záměr je cíl, to kam se chceme dostat a plán, jak k tomu dojít a dosáhnout cíle. Pozitivem při realizaci projektů je to, že jsou výchovně-vzdělávací formou, která aktivizuje osobnost dítěte, umožňují kvalitativní diferenciaci, individualizaci ve výchovně-vzdělávacím procesu, učí se spolupracovat, řešit problémy, učí se ujasňovat si názory a komunikovat, navazovat vztahy a mravní aspekt (vnitřní kázeň, tolerance, odpovědnost, etika vedoucího a vedeného).

Projektová metoda by měla navazovat na cílenou vzdělávací činnost, promyšlenou a organizovanou, teoretickou a praktickou, která odpovídá jejich potřebám i rozhodnutí pedagoga. Cílem by mělo být aktivní poznávání a objevování a aktivity by měly směřovat co nejvíce k praktickému životu. V dětech by měly zanechat skutečný prožitek a pozitivní vztah k poznávání.¹⁴

1.5 Přístup učitele k rodičům

Každý učitel má určitý přístup, kterým vstupuje do vztahu s rodiči. Tento přístup je prvním základním faktorem, který má vliv na postoj rodiče k učiteli. Proto je důležité, aby učitel zachovával akceptující, empatický postoj, který tak rodičům umožní najít si vlastní adekvátní výchovný styl. Učitelé se v průběhu své praxe setkávají s různými rodiči, kteří mají různé styly výchovy a různé přístupy k dítěti. S některými učitel nemusí souhlasit, avšak je velmi důležité, aby se dokázal vcítit do jeho situace. Když se učiteli podaří dostat se „na stejnou vlnu“, rodič bude více ochoten přijímat jeho rady a bude možná i sám hledat řešení.¹⁵

¹³ MERTIN, Václav, GILLERNOVÁ, Ilona. *Psychologie pro učitelky mateřské školy*. S. 95-100

¹⁴ BEČVÁŘOVÁ, Zuzana. *Současná mateřská škola a její řízení*. S. 52-55

¹⁵ MERTIN, Václav, GILLERNOVÁ, Ilona. *Psychologie pro učitelky mateřské školy*. S. 69-70

Pro navázání dobrých vztahů s rodiči existuje několik rad:

- Pro vytvoření vztahu založeného na důvěře a spolupráci je důležité dávat najevo úctu k rodiči. Tato úcta by měla být vzájemná.
- Pro spolupráci se školou je vhodné se pokusit získat celou rodinu, nejen maminku. Tatínkové se často zdráhají, nebo mají pocit, že je daný program určený jen pro maminky.
- Učitel by měl vždy mluvit k oběma rodičům a pozvat také sourozence, či další rodinné příslušníky. Jen tak spolu mohou sdílet prožitky a radost, které na společných činnostech mohou zažít.
- Je vhodné rodičům navrhnout nejrůznější způsoby, kterými by se mohli do procesu zapojit.
- Učitel by měl uplatňovat tvůrčí přístup a flexibilitu, neměl by se bát oslovit rodiče s nabídkou, zda nechtějí něco dětem předvést (např. když je rodič šikovný na pletení košíků).
- Rodina by měla také pocítit, že je jakákoliv míra jejich aktivní účasti vítaná a že je pro všechny účastníky cenná. Spolupráce by měla být založena na partnerském vztahu, nikoli na autoritativním.
- Dalším důležitým faktorem je s rodinou hovořit. Vzájemně diskutovat o svých očekáváních a nápadech.
- Učitel by se měl zaměřovat na silné stránky dítěte a rodiny a měl by používat pozitivní hodnocení, aby rodiče pocítili, že jejich přičinění není zbytečné, ale naopak je velmi efektivní a důležité k vývoji jejich dítěte.
- Důvěra musí být založena na diskrétnosti. Informace o rodině jsou důvěrné a podle toho by s nimi měl učitel nakládat.¹⁶

1.6 Vztahy mezi rodiči a učiteli

Dobré vztahy a komunikace mezi učitelem a rodinou jsou zásadní pro důvěru a dobrou spolupráci. Tyto vztahy rovněž dělají celkovou image mateřské školy a tím

¹⁶ GARDOŠOVÁ, J., & DUJKOVÁ, L. Vzdělávací program *Začít spolu*. S. 127 -128

také její úspěšnost. Podmínkou pro navázání dobrého vztahu je být již v počátku k rodičům otevřený a vstřícný. Tento vztah by měl být založený na důvěře a opoře. A to platí nejen ze strany učitele, ale také ze strany rodičů. Je důležité, aby učitel s rodiči pravidelně komunikoval a konzultoval změny v chování dítěte, jeho pokroky, apod. Rodič má tak pocit informovanosti a nemusí se obávat toho, co ve školce děje a jaké ve školce dítě je. Pro tyto konzultace je vhodné, aby bylo vyhrazené místo a čas, kde si mohou vzájemně promluvit a říct si své postřehy. Komunikace není důležitá jen pro rodiče, ale rovněž pro učitele. Jen díky postřehům rodiny o tom jak se dítě chová doma, může mít učitelka diagnostický náhled do chování dítěte a podle toho volit různé výchovné metody.

Dobré vztahy jsou důležitou součástí bezpečného prostředí. Učitel by neměl spoléhat na to, že se dobré vztahy mezi dětmi, rodiči a učitelem vyvinou automaticky dobře. Je potřeba být tomu nápomocen. Vzájemně si sdělovat informace a poznávat jeden druhého, jen na tom se dá zakládat a budovat důvěra, která je pro dobré vztahy tak důležitá. Nelze důvěřovat člověku, o kterém vůbec nic nevíme. Další důležitou fází je hledání něčeho společného, toho co nás spojuje. Velký význam mají společné zážitky, které tyto vztahy upevňují. Právě tyto zážitky všechny zúčastněné propojují. Mohou tak sdílet své pocity, radost, mají téma k rozhovoru a novou motivaci pro další setkání a navazování a upevňování vztahů.¹⁷

Velmi důležité je také to, aby rodiče měli možnost konzultovat navržené koncepční záměry učitele, výchovně-vzdělávací program a zapojovat se do činností školy.

Díky aktivitám, které pořádá dané zařízení (kroužky, zájmová setkávání) dochází k sociálnímu kontaktu a ostatními rodinami a díky těmto aktivitám se u dětí rozvíjí chápání a mohou tak navazovat kontakty s ostatními dětmi a účastníky.¹⁸

Důležitým předpokladem pro navázání vzájemné komunikace a spolupráce je informovanost rodičů, jejich vzájemné ovlivňování a poznávání. Pro rodiče jsou důležité výsledky pedagogické práce, neboť pro každého je důležitý především zdravý vývoj jejich dítěte. Proto by měli vidět, že učitel nabízí kvalitní, odborné a zároveň pro děti zábavné činnosti, které působí na příznivý vývoj jejich dětí. Tato práce by měla být dostatečně prezentovaná, ať už různými výstavami výtvarných prací, vystoupení dětí na

¹⁷ KOPŘIVA, Pavel. *Respektovat a Být Respektován*. S. 237

¹⁸ ENABLE SCOTLAND. *Play and leisure*. [online]. [cit. 2015-03-30]. <http://www.enable.org.uk/families/under18/Pages/Play-and-leisure.aspx> .

různých akcích, či pořádání zábavného odpoledne, apod. K výraznějšímu upevnování vztahů slouží především společné akce pro rodiče s dětmi, kdy jsou nejen děti, ale také rodiče aktivně zapojeni do různých činností, včetně spolupráce s učiteli a přípravou aktivit. Tyto akce slouží jako motivace, ovlivňování chování, výchovných postojů a postupů, ale také k následnému uznání a respektu.¹⁹

1.7 Důležitost spolupráce

Pro správné fungování mateřské školy je důležitá otevřenost rodičovské veřejnosti a partnerským vztahům mezi pedagogy a rodiči. Každý rodič by měl být nejdříve informován o základních pravidlech a měl by být seznámen s režimem práce mateřské školy. Při nástupu dítěte do mateřské školy je oboustranná spolupráce mezi rodičem a učitelkou základem pro klidnou adaptaci dítěte na nové prostředí. Alespoň jeden z rodičů by měl být při nástupu dítěte do mateřské školy přítomen, aby mu mohl být nápomocný při přirozeném seznámení s novým prostředím a pomalu se osamostatňovat.

Rodiče by měli mít možnost volného vstupu do mateřské školy, podílení se na různých aktivitách, případně na tvorbě koncepce a plánu školy, musí mít možnost řešit případné problémy s pedagogy a aktivně se podílejí na přípravě a organizaci společných programů. Mateřská škola by měla být také poradcem a pomocníkem rodičů. Pokud rodiče na něco nestačí, škola by jim měla poskytnout konzultace, zásady a příklady správného vedení, doporučit jim odborníky v různých oblastech, apod.²⁰

Rodina by se měla přirozeně zajímat o to, co se ve školce děje a co v ní probíhá. Již v programech práce, které byly dříve před rokem 1989 povinné, nacházíme požadavky na spolupráci s rodinou. Rodiče dětí se do tříd běžně nedostali, měli vyhrazené prostory, kam měli přístup. Třídy byly dostupné pouze tehdy, když byla oznámena schůzka nebo připravena besídka.

Současné snahy jsou rozsáhlejší. Základem mohou být třídní schůzky, dny otevřených dveří, konzultace, akce, besídky, výstavy, apod. Další možnosti kdy se mohou rodiče zapojit a mohou být přítomni, jsou například výlety, či jiné náročnější akce.

¹⁹ BEČVÁŘOVÁ, Zuzana. *Současná mateřská škola a její řízení*. S. 102

²⁰ BEČVÁŘOVÁ, Zuzana. *Současná mateřská škola a její řízení*. S. 66-67

Učitelky se však prozatím shodnou na tom, že rodiče o zapojení nemají příliš zájem. Jejich snaha je spíše formálního charakteru a spolupracujícím výzvám se snaží vyhýbat. Jedním z důvodů tohoto nezájmu může být prostředí, tedy škola, kde se necítí dobře. Neví, jak se mají chovat, co je vhodné a co naopak vhodné není. Důležité jsou tak bližší vazby. Pokud rodiče nemají utvořené bližší vazby k učitelce a ostatním rodičům, mohou se cítit nejistí a mohou mít pocit, že do kolektivu nezapadají. Dalším důvodem může být dojem, že jsou sledovaní a posuzovaní okolím. To vše způsobuje malá znalost školního prostředí a nedostatečná, nebo žádná důvěra v něj. Těchto důvodů může být mnoho. Nelze je však odstranit jednorázově. Je to dlouhodobější oboustranný proces, jehož výsledkem by měl být vznik pevné důvěry a upevnění vztahu.

Škola sice nabízí a aktivuje, ale pro skutečnou ochotu spolupracovat je důležité, aby již nešlo o pozici „my a oni“, ale aby vzniklo společné „my“. Učitelky by se se svým profesionálním přístupem měly snažit a rodiče na to přistoupit. Jen tímto přístupem se mohou vytvářet kvalitní mezilidské vztahy, ale je nutné na tom pracovat dlouhodobě. V různých vzdělávacích programech je učitelkám doporučován způsob nedirektivního přístupu. Ten by měl přispívat k vytváření kvalitních společných vztahů, které jsou následně silnou motivací pro děti, pro jejich vzdělávání se a celkovou vnitřní pohodu.²¹

1.7.1 Nedirektivní přístupy

Nedirektivní přístupy vycházejí z humanistické psychologie a pedagogiky. Základní myšlenkou je, že každý člověk naplňuje své předem dané možnosti a je tvůrcem sebe sama. Aby se tak dělo v maximálním možném rozsahu, jsou potřebné životní podmínky, důvěra ve vztazích s lidmi a také někoho, kdo mu usnadňuje proces vzdělávání. O některé z uvedených potřeb se více postará rodina a o některé škola. Zajistit důvěru lidem by měla i rodina, i škola, ale nejlépe společně. Nedirektivní přístupy je nutné naplňovat současně. Není možné uplatňovat pouze jeden z těchto přístupů. Základní nutnou podmínkou je uplatňovat je současně. Tato podmínka předpokládá pracovat na svém osobnostním rozvoji a sociální citlivosti a vědomě je uplatňovat ve své komunikaci s druhými.²²

²¹ KOŤÁTKOVÁ Soňa. *Dítě a mateřská škola*. S. 108-110

²² KOŤÁTKOVÁ Soňa. *Dítě a mateřská škola*. S. 110-111

Tři vybrané nedirektivní přístupy

- **Akceptace** - znamená přijetí dítěte/člověka s porozuměním a bez podmínek. Ve vztahu učitelek k rodičům/dětem, nebo rodičů k učitelkám to znamená přijmout je bez předsudků a bez odmítání jejich odlišností. Akceptace spočívá v přirozeném pochopení, v toleranci neklidu a nejistoty dítěte, které jde do mateřské školy. Ze strany rodiče je to například pochopení učitelky, která je neklidná a nervózní ze starostí o množství dětí v nové situaci. Akceptace má své místo také například v přijetí reakcí rodičů, kteří v ranním shonu přivedou dítě do školky. Je to tedy vzájemné pochopení a přijetí všech zúčastněných a je základem pro celkové pozitivní klima.
- **Empatie** - znamená vcítění se do prožitků druhých, charakteristické je porozumění druhému člověku prostřednictvím detailního vnímání jeho stavu a rozpoložení. U tohoto přístupu jsou více vnímány emoce než myšlenkové pochody. Učitelka při komunikaci s rodiči/děti, vnímá jejich momentální stav a rodiče i děti vnímají zase stav učitelky. Např. neklid, spěch, obavy, radost, dobrou náladu, atd.
Komu empaticky sdělíme, co jsme vycítili z jeho chování, tomu dáváme najevo, že mu rozumíme a jsme mu citově blízko. Vcítění se do prožitku druhého značí porozumění stavu, ve kterém se druhý nachází.
- **Autenticita** - má několik významů jako je přirozenost, pravdivost, opravdovost a souvisí také s osobní zralostí člověka a vnitřním pojetím sebe sama. Člověk se v tomto přístupu projevuje jako nic nepředstírající, nesnaží se ze sebe dělat někoho jiného, než je a než se cítí. Chová se přirozeně a lidsky, je transparentní, čitelný ve svých projevech a druhý mu tak může lépe porozumět.²³

²³ KOŤÁTKOVÁ Soňa. *Dítě a mateřská škola*. S. 112-114

II. PRAKTICKÁ ČÁST

2 Charakteristika zařízení

Mateřská škola Včelka, ve které pracuji a na kterou je zaměřen tento projekt, se nachází ve vesnici názvem Líšná, nedaleko Přerova. Je obklopena krásnou a nepoškozenou přírodou, v okolí jsou lesy, louky, různá hospodářská a lesní zvířata a ovzduší nezatížené výfukovými plyny. Mateřská škola je dvoupatrová, má vlastní vývařovnu (kde rodiče mají možnost mít i speciální požadavky na stravování) a školní zahradu, která je vybavena průlezkami, klouzačkou, pískovištěm a altánem. Ve školce fungují 2 oddělení, do kterých jsou děti zařazeny podle věku. Do prvního oddělení „Bobříků a Žabek“ docházejí děti předškolního věku a do druhého oddělení „Včeliček a Berušek“ děti mladšího předškolního věku, tedy od 2-4 let. Do školky dochází 56 dětí.

Jelikož se mateřská škola nachází v malé obci o počtu obyvatel kolem dvoustovky, je potřeba si rodiče získat i z okolních obcí, aby děti zapsali právě do naší školky. Naše školka si již vybuďovala určitou prestiž a to tím, že jsou děti vedeny k folklóru, lidovým tradicím a prožitkovému učení.

Zásadním problémem však vždy byla doprava dětí z Přerova a okolních obcí do školky. Proto je velkou výhodou, že byl zřízen mikrobus, který každé ráno děti vyzvedne před domem a odpoledne je zase zaveze domů. Mikrobus ve školce funguje již šestým rokem a kapacita školky je stále naplněna.

Cílem mateřské školy je nízká nemocnost dětí a dobrá příprava pro vstup do základní školy.

2.1 Školní vzdělávací program "Létání se včeličkou"

Vzdělávací obsah ŠVP MŠ Včelka vychází s Rámcového vzdělávacího programu a je založen na integrovaném přístupu. Tento vzdělávací obsah je koncipován do 10 integrovaných bloků, pod které zapadají dílčí tematické celky, v kterých se prolíná pět vzdělávacích oblastí: biologická, psychologická, interpersonální, sociálně-kulturní

a environmentální. Tento celek se zaměřuje na rozvoj celkové osobnosti dítěte ve směru očekávaných kompetencí, které obsahují soubor základních vzdělávacích cílů. Vymezuje vzdělávací cíle tematického celku orientované na oblast kognitivní, psychomotorickou a afektivní, dále na vzdělávací nabídku, očekávané výstupy, období, ve kterém bude tematický celek realizován a na věk, pro který je určen.

Uplatněny jsou různé metody a formy práce, tvůrčím způsobem jsou používány materiálně didaktické prostředky a jsou zohledněny požadavky a věkové skupiny dětí. Cílem je také snaha o vytvoření podnětného prostředí pro získávání praktických zkušeností dětí, všestranný rozvoj dětské osobnosti směřující k dosažení klíčových kompetencí dítěte, tedy souborů předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot. Očekávané výstupy mají podobu toho, co by dítě mělo na konci období zvládnout.²⁴

Jednotlivé bloky:

1. **Integrovaný blok:** Co je kolem nás
2. **Integrovaný blok:** Dary podzimu
3. **Integrovaný blok:** Paní zima kraluje
4. **Integrovaný blok:** Vánoční čarování
5. **Integrovaný blok:** Zimní radovánky
6. **Integrovaný blok:** Povídám, povídám pohádku
7. **Integrovaný blok:** Toulky předjařím
8. **Integrovaný blok:** Jaro ťuká na dveře
9. **Integrovaný blok:** Kam patřím
10. **Integrovaný blok:** Dary léta²⁵

²⁴ ZAPLETÁLKOVÁ. *Školní vzdělávací program Mateřská škola Včelka*. S. 10

²⁵ ZAPLETÁLKOVÁ. *Školní vzdělávací program Mateřská škola Včelka*. S. 11-16

3 Zaměření zájmového setkávání

Tento projekt je zaměřen především na upevňování vztahů mezi rodiči, učiteli jejich dětmi. Jelikož je v naší mateřské škole nedostatek osobního kontaktu s rodiči, chybí pravidelná komunikace a tím tedy i navazování a upevňování vztahů, tato zájmová setkávání by měla přispět k navázání kontaktů nejen mezi rodiči a učitelkami, ale také mezi rodiči navzájem. Společně mohou vytvářet akce pro děti, spolupracovat a podpořit tak tento projekt, který rodičům a jejich dětem nabízí příležitost prožít společných zábavných chvil.

Velký význam mají tato setkávání především pro učitele a rodiče. Díky vzájemné spolupráci může mezi nimi vznikat vzájemná důvěra, která je základem pro dobré vztahy. Pokud si rodič najde čas a dostaví se na setkání, je to známkou snahy spolupracovat a známkou toho, že mu na dítěti a jeho pocitech záleží. Tyto chvíle mohou pro děti znamenat víc, než se zdá. Rodiče s nimi plnohodnotně stráví určitý čas, kdy se věnují čistě jen dítěti samotnému, poznávají prostory, ve kterém dítě tráví většinu dne, poznávají jeho učitelky a kamarády, zapojují se s ním do různých činností, což dítěti dodává důvěru a oporu a to mu může často pomoci v odbourání ostychu.

Setkávání jsou zaměřena také na plnohodnotné využití volného času dětí, rozvoj poznatků z různých oblastí, rozvoj seberealizace, kreativity a na vytvoření pozitivního vztahu k pohybu, přírodě a umění.

3.1 Hlavní cíle setkávání

Každé setkání má zadané určité cíle, kterých se učitel bude snažit dosáhnout. Pro všechna setkání jsou však stejné tyto zásadní cíle:

- Posílit a rozvíjet přátelské vztahy mezi dětmi
- Posílit a rozvíjet vztahy mezi rodiči a učiteli
- Posílit a rozvíjet vztahy mezi rodiči a dětmi

Zásadní cíle, které se budou promítat v každém setkání, jsou právě uvedené tři cíle. Základní impulz bude vždy vycházet z iniciativy učitelky, která bude setkání organizovat. Jednotlivými aktivitami se bude snažit posilovat a rozvíjet přátelské vztahy

mezi dětmi, ale také mezi rodiči, učiteli a dětmi. Tyto vztahové vazby spolu úzce souvisí a jsou důležité pro bezproblémovou výchovu, působení na dítě a důvěru.

3.2 Výchovně-vzdělávací cíle

Základními předpoklady pro otevření dosavadních zkušeností a dispozic dětí pro jejich další rozvoj a vzdělávání je péče o zdraví, spokojenost a zabezpečení. Výchovné a vzdělávací cíle jsou rozděleny do několika kategorií, které se však propojují a na dítě působí komplexně.

Cíle se zaměřením na rozvoj motoriky

Každé dítě svou motoriku postupně zdokonaluje. Proto je potřebné dané činnosti zaměřit na senzomotoriku, pohybové a sportovní dovednosti a na koordinaci těla.

Cíle zaměřené na rozvoj myšlení a řeči

Děti v předškolním vzdělávání se často řeči teprve učí, snaží se chápat pravidla, režim školky, získávání nových vědomostí a celkovou komunikaci ať už s učitelkou, nebo se svými kamarády. Je proto nutné dbát na správné pochopení pojmů, souvislostí a začleňování nových zkušeností a poznatků do vztahových systémů. Činnosti by měly být zaměřené také na rozšiřování slovní zásoby, správné vyjadřování a na prevenci správné výslovnosti.

Cíle zaměřené na rozvoj osobnosti dítěte a jeho dovedností pro soužití s druhými

Každým dnem se v dítěti buduje jeho osobnost, utváření pohledu na svět a hodnot a schopnost soužití s ostatními. Důležitým startem je pro dítě porozumění a spolupráce. Dítě potřebuje mít dobrý vzor, cítit podporu a pocit bezpečí. Jen tak může dojít k vytváření pozitivního sebepojetí a pěkných vzájemných vztahů.

Cíle se zaměřením na rozvoj tvořivosti, seberealizace a vrozených dispozic

Jedná se o esteticko-výchovnou kultivaci, tedy rozvoj hudebních, výtvarných, hudebně-pohybových a dramatických schopností. Každé dítě má jisté vlohy, které je potřeba rozvíjet. Avšak v předškolním věku by se měly rozvíjet všechny oblasti. Jen tak v sobě dítě může najít skrytý potenciál, talent a pozitivní vztah k umění.

Cíle zaměřené na rozvoj dovedností použitelných v běžném životě

Pro každé dítě je základem naučit se dovednosti, které potřebuje do praktického života. Jedná se především o sebeobsluhu, tedy schopnost obsloužit se, dojít si sám na záchod, najíst se, obléct se, uklidit si po sobě věci, apod. ²⁶

Všechny uvedené cíle jsou pro dítě důležité. Nelze se zaměřit jen na jeden cíl, či oblast a jiné přejít. Je důležité, aby se dítě rozvíjelo komplexně a aby tento rozvoj byl co nejvíc vyvážený k věkovým zvláštnostem dítěte. Tyto cíle dítě provází v mateřské škole i v základní škole a je potřeba je neustále zdokonalovat.

Zájmová setkání, která budou realizována s rodiči dětí, mají cíle obdobné. I zde se budou prolínat všechny oblasti v každém tématu.

²⁶ KOŤÁTKOVÁ Soňa. *Dítě a mateřská škola*. S. 123-124

4 Roční plán setkávání

Příprava jednotlivých setkání je variabilní a je psaná tak, aby si vedoucí mohl činnosti přizpůsobit aktuální situaci, potřebám dětí, prostorovým podmínkám apod. Nemusí být vždy realizovány všechny aktivity. Záleží na vedoucím, které aktivity zvolí a jak je nakombinuje.

4.1 ZÁŘÍ „Seznámení s včeličkou Líšenkou“

Symbolem naší mateřské školy je včelička. Proto ji budeme využívat jako motivaci a bude pro nás celoročním průvodcem.

Návaznost na témata z ŠVP: Kamarádi pod jednou střechou

Cíl: Seznámit dítě a rodinu s prostředím mateřské školy

Rozvíjet citové vnímání dětí

Posílit a rozvíjet přátelské vztahy mezi dětmi

Posílit a rozvíjet vztahy mezi rodiči a dětmi

Časová náročnost: 1-1,5 hodiny

Organizace: Rodiče s dětmi přivítáme a ukážeme jim místa, kde se mohou posadit. V herně máme utvořený kruh z židlí. Každý si najde své místo a setkání může začít.

Motivace: Paní učitelka má maňáska včeličky. Včelička, která má jméno Líšenka, podle naší obce Líšné, ve které se školka nachází, se nám zabydlela ve školce. Protože má velmi ráda děti, moc se jí tu líbí. Ale protože ještě nezná všechny děti a rodiče, chtěla by je poznat. Proto nás poprosí, abychom se jí všichni představili. Paní učitelka včeličku Líšenkou pošle po kruhu, aby se jí mohl každý rodič a dítě představit a říct něco o sobě. Poté nám zazpívá uvítací básničku „Dobrý den“ a paní učitelka jí doprovodí pohybem.

Dobrý den, dobrý den,

-Ukláníme se

dneska máme krásný den.

-Usmíváme se, roztahujeme rukama dokola

Ručky máme na tleskání,

-Tleskáme rukama

nožky máme na dupání,

-Dupeme nohama

dobrý den, dobrý den,

-Ukláníme se

dneska zlobit nebudem.

-Krouíme hlavou

Včelička nás seznámí s příběhem, jak se ocitla v naší školce.

„ Jednou, když byl krásný slunečný den, jsem se šla proletět. Sluníčko svítilo, obloha byla modrá, travička se zelenala a najednou slyším jakousi písničku. Rozhlížela jsem se po okolí a najednou vidím obrovskou včelu! Byla namalovaná na nějakém domečku, z kterého šlo slyšet tu krásnou veselou písničku. Přiletěla jsem co nejbliž a najednou tam vidím napsáno velkými písmeny „Mateřská škola“. Moc se mi líbil ten obrázek včeličky, vypadala úplně jako já! A tak jsem si řekla, že se podívám okýnkem, kdo to tam tak hezky zpívá. Nakouknu a co to vidím?! Bylo tam spoustu dětí a všechny zpívaly tu krásnou písničku. Proletěla jsem oknem dovnitř, sedla si na záclonu a poslouchala, jak děti zpívají. Zeptala jsem se jich, kdeže to vlastně jsem. Děti mi vysvětlily, že jsme ve školce a děti sem chodí proto, aby si mohly všechny vzájemně hrát, zpívat a vyrábět různé věci, protože maminky a tatínkové chodí do práce. Tak jsem si řekla, že by se mi taky líbilo v takovém domečku, kde je tolik krásných hraček, spousta dětí a je tu krásně veselo. Všichni se tu mají rádi a jsou spolu kamarádi. Proto jsem se rozhodla, že se tady zabydlím. Od té doby jsem tu poznala mnoho kamarádů a naučila se tu spoustu věcí. Co kdybych Vás nějaké naučila?“

AKTIVITY

1. Hra „Včeličky, včeličky, pojd'te domů!“

Cíl: Orientace v prostoru, soutěživost, vést k toleranci a k dodržování pravidel hry, reakce na zvukový signál

Pomůcky: CD přehrávač, CD s dětskými písničkami, kouzelnická hůlka, obrázek úlu

Časová náročnost: 5-10 minut

Organizace: Rodiče se posadí na lavičku a pozorují, jak děti při činnosti reagují. Děti jsou v prostoru herny.

Průběh aktivity: Nejdříve si vysvětlíme pravidla. Paní učitelka děti začaruje kouzelnickou hůlkou ve včeličky. Včeličky mohou létat v prostoru herny pouze do té doby, do kdy hraje hudba. Jakmile hudba přestane hrát, musí se běžet schovat do domečku (určené místo v prostoru herny, označené obrázkem úlu).

2. Kroužek kamarádů

Cíl: Vést ke spolupráci, utužování vztahů, radost z pohybu

Pomůcky: žádné

Časová náročnost: 10-15 minut

Organizace: V prostoru herny vytvoříme kruh. Zapojí se jak děti, tak rodiče a učitelky.

Průběh aktivity: Do středu kruhu určíme jednu dvojici, např. dítě a matka. Ostatní utváří kruh a zpívají známou písničku „Zpívejme si, zpívejme“ (viz. Příloha 15). Děti se točí dokola a dvojice uprostřed se chytí za ruce a tancuje. Po dozpívání písničky vyberou pohazením další dvojici. Takto se budeme střídat, aby si zatancovaly všechny děti.

3. Výroba včeličky Líšky

Cíl: Vést k rozvoji fantazie, pečlivosti, rozvoj v oblasti jemné motoriky, spolupráce dětí s rodiči

Pomůcky: Papírová rulička od papíru, šablony, tvrdý papír, barevné papíry, modrý pastel, nůžky, lepidlo

Časová náročnost: 20 minut

Organizace: Posadíme se ke stolečkům, kde mají rodiče s dětmi nachystané pomůcky pro výtvarnou činnost.

Průběh aktivity: Paní učitelka účastníkům ukáže hotový výrobek včeličky. Včelička vypadá skoro jako naše včelička Líška a tak si ji vytvoříme na památku. Nejdříve však upozorní na bezpečnost při zacházení s nůžkami. Poté se dáme do práce. Rodiče s dětmi si nastříhají barevný papír (černý a žlutý) na asi centimetrové pásy. Potom je budou střídavě lepit na ruličku. Dále si obkreslí a vystříhnou šablonu křídel, které si lehce vykreslí modrým pastelem a rozmažou. Křídla přilepí na ruličku, přilepí oči a rodiče provlečou dva tenké drátky nahoře ruličky jako tykadla (Viz. Příloha 1).

4. Závěrečná výstava a rozloučení

Na závěr si všichni sednou do kruhu. Každý ukáže svůj výrobek a může včeličku rovnou pojmenovat. Paní učitelka shrne celý program, zhodnotí, jak byli rodiče a děti

šikovné. Děti také dostanou deníček s včeličkou, kde jim včelička Líšenka dá za každé setkání nálepkou. Na závěr se všichni rozloučíme společným tancem na dětské disko písni a budeme se těšit na další společné setkání!

4.2 ŘÍJEN „Procházka podzimní zahrádkou“

Návaznost na témata z ŠVP: Magický svět smyslů – ovoce

Magický svět smyslů – zelenina

Cíl: Seznámit děti s poznatky podzimního ovoce a zeleniny

Umět smyslovým vnímáním charakterizovat dané ovoce nebo zeleninu

Umět rozlišit ovoce a zeleninu

Vést děti k zdravé výživě

Posílit a rozvíjet přátelské vztahy mezi dětmi

Posílit a rozvíjet vztahy mezi rodiči a dětmi

Časová náročnost: 1-2 hodiny

Organizace: Společně se s rodiči a dětmi přivítáme. Na koberci již máme připraveny značky, na které si rodiče a děti posadí.

Motivace: Za dětmi opět přiletí kamarádka včelička Líšenka (paní učitelka ji dramatizuje). Na dnešním setkání by chtěla dětem ukázat plody ovoce a zeleniny, protože ví, že ovoce a zelenina jsou moc důležité potraviny, které mají spoustu vitamínů a ty jsou pro naše zdraví velmi důležité. Ale sama ještě všechny nezná a proto by chtěla poprosit kamarády rodiče, zda by nám nepomohli.

Líšenka začne létat po třídě a čichat nosánkem, co to tak hezky voní. Kde to asi je? Nakonec ve třídě objeví košík plný samých dobrot.

AKTIVITY

1. Hra „Hledám, hledám, co mám znát“

Cíl: Schopnost umět rozlišit ovoce a zeleninu a správně je pojmenovat, upevňovat vztahy mezi rodiči a dětmi

Pomůcky: obrázky s různými druhy ovoce a zeleniny, magnetická tabule, magnetky

Časová náročnost: 10-15 minut

Organizace: Rodiče s dětmi se posadí do půlkruhu před magnetickou tabulí

Průběh aktivity: Na zem rozložíme obrázky ovoce a zeleniny. Paní učitelka začne zpívat písničku:

Hledám hledám co mám znát,

Pojď např. „Honzíku“ pomáhat.

Dítě, které paní učitelka zavolá, jde k tabuli a paní učitelka mu zadá určité ovoce nebo zeleninu, které má za úkol najít a pověsit na tabuli. Takto hra pokračuje, dokud se nevystřídají všechny děti. Rodiče s dětmi mohou spolupracovat.

Obměna hry: Paní učitelka zvolá jméno rodiče dítěte, např. „*Pojďte paní Nováková pomáhat*“. Rodič jde k tabuli a vybere některý z obrázků, který ukáže svému dítěti. Dítě má za úkol správně pojmenovat danou zeleninu, či ovoce.

2. Hra „ Co to máme v pusince?“

Cíl: Schopnost umět rozpoznat chutě, poznat rozdíl mezi sladký X kyselý X hořký

Pomůcky: různé druhy ovoce a zeleniny např. jablko, hruška, švestka, citron, banán, mrkev, cibule, okurka, rajče

Časová náročnost: 10-15 minut

Organizace: Utvoříme kruh ze židliček. Hadač sedí na židličce, dávající stojí.

Průběh aktivity: Každý rodič dostane dvě misky. V jedné bude ovoce a v druhé zelenina. Dítěti zaváže oči a postupně mu bude vkládat do úst různé druhy ovoce, či zeleniny. Dítě bude hádat jakou to má chuť a o jaké ovoce/zeleninu se jedná. Po té se s dítětem vystřídají.

3. Dramatizace pohádky „O veliké řepě“

Cíl: Vžití se do vyzněné role, odbourávání zábran, zvýšení sebevědomí, upevnování vztahů s dětmi, rodiči a učiteli navzájem

Pomůcky: řepa, čepička myšky, kočky, pejska, kostým vnučky, babičky, dědečka

Časová náročnost: 10-15 minut

Organizace: V herně si rozložíme židličky jako „v divadle“. Připravíme si divadelní plac, kde budou herci vystupovat.

Průběh aktivity: Učitelka náhodně vybere herce. Bude vybírat jak dospělé, tak děti. Rozdá dané pomůcky a kostýmy. Potom začne povídat pohádku a děti s rodiči ji dramaturgizují. Ostatní jsou diváci. Po odehrání pohádky se herci vystřídají.

Obměna: Případnou obměnou může být dramaturgizace na hudební improvizaci pohádky.

4. Hra „Kouzelný košík“

Cíl: poznat dané předměty (potravinu) podle hmatu, rozlišovat tvar a povrch, schopnost udržet tajemství a dodržovat pravidla hry

Pomůcky: Zelenina – okurka, rajče, mrkev, cibule, česnek, květák, paprika

Ovoce – jablko, hruška, švestka, jahoda, meruňka, banán, pomeranč, citron

Šátek

Časová náročnost: 15-20 minut

Organizace: V herně rozložíme židličky do kruhu. Na židli se posadí jak rodiče, tak i děti. Uprostřed bude připravena židle pro tzv. hadače a „kouzelný košík“.

Průběh aktivity: Paní učitelka vyvolá prvního hadače, kterému zaváže šátkem oči a posadí jej na židli uprostřed kruhu. Hadač si z kouzelného košíčku vybere jednu potravinu, kterou si důkladně ohmatá, řekne jaký má povrch (hladký, drsný, měkký, tvrdý, apod.) a pokusí se uhodnout, zda se jedná o ovoce, či zeleninu a o jaký druh jde. Jakmile uhodne, vybere si dalšího hadače, kterému dá vybírat z kouzelného košíku. Takto se hra bude opakovat, dokud se nevystřídají všichni.

5. Výtvarná činnost – Pytel plný brambor, ovocný kompot

Cíl: Rozvoj v oblasti jemné motoriky, rozvoj fantazie, vytvářet si pozitivní vztah k rukodělným - výtvarným činnostem, spolupráce

Pomůcky: ubrus na stolečky, tempery, štětce, tvrdé papíry A4, šablony kompotových sklenic, šablona pytle na brambory, jablka, hrušky, brambory

Časová náročnost: 10-20 minut

Organizace: Rodiče s dětmi se posadí ke stolečkům. Na stoly rozložíme ubrusy a připravíme pomůcky.

Průběh aktivity: Stolečky budou rozděleny na dvě skupiny. Jedna skupina bude vytvářet pytel s bramborami a druhá kompoty. Dětem rozdáme tvrdé papíry A4. Rodiče jim dle šablony fixem předkreslí pytel, nebo kompotovou sklenici. Na stole budou již připraveny rozpůlené brambory, jablka a hrušky. Děti si na půlku brambory, jablka, nebo hrušky nanesou barvu a společně s rodičem je budou otiskovat na papír. Výrobek dáme uschnout a na závěr setkání si je děti mohou vzít domů.

(Viz. Příloha 2 a příloha 3)

6. Zpěv a tanec s doprovodem klavíru

Cíl: Rozvíjení a upevňování správné intonace, rytmu, radosti ze zpěvu, správná artikulace, vnímání hudby, schopnost rozlišit zpěv tichý X hlasitý, správně dýchat

Pomůcky: klavír

Časová náročnost: 15-20 minut

Organizace: Z počátku bude aktivita probíhat ve třídě. Rodiče a děti se posadí na židle kolem klavíru. Poté se přesuneme do volného prostoru herny.

Průběh aktivity: Paní učitelka začne hrát na klavír známé melodie. Úkolem rodičů a dětí je poznat, o jakou píseň se jedná a jaké ovoce nebo zelenina se v ní objevuje.

Možné lidové písně s tématem ovoce a zeleniny:

- *Cib, cib, cibulěnka*
- *Šel zahradník do zahrady*
- *Šla Nanyňka do zeli*
- *Měla babka čtyři jabka*

Písně, které děti poznaly, si zazpívají za doprovodu klavíru. Druhá paní učitelka potom všechny zavolá do herny. Každý si najde svoje místo tak, aby se mohl neomezeně pohybovat. Paní učitelka začne postupně zpívat dané písničky (bez doprovodu klavíru) a předvádět taneční prvky, které budou rodiče s dětmi opakovat. Jakmile si ukážeme a vyzkoušíme taneček, zkusíme si ho zatancovat za doprovodu klavíru.

TANEČKY

Cib cib cibulenka

Cib cib cibulenka- ruce v bok, pokrčujeme do rytmu nohy

mak mak makulenka- -//-

když jsem byla maličká, -dřepneme si

chovala mě matička. - předvádíme chování dítěte na rukou

A teď když jsem veliká- stoupneme si, zvedneme ruce

musím chovat Pepíka- předvádíme chování dítěte na rukou

Šel zahradník do zahrady

Šel zahradník do zahrady s motykou, s motykou,

- rodič a dítě se drží za ruce, chodí po herně

vykopal tam rozmarýnu velikou, velikou.

-předvádí kopání motykou

Nebyla to rozmarýna,

-ukazují točením zápěstí „nene“

byl to křen, byl to křen,

-tleskání rukama do rytmu

vyhodil ho zahradníček, z okna ven, z okna ven.

-předvádíme vyhazování rukama

Šla Nanynka do zelí

Šla Nanynka do zelí,

-ruce v bok, vytáčení do stran

do zelí, do zelí,

- opakujeme předešlý taneční prvek

natrhala lupení, lupeníčka.

- předvádíme rukama trhání

Přišel za ní Pepíček,

-ruce v bok, předvádíme chůzi

rozšlapal jí košíček,

-zadupeme

ty ty ty, ty ty ty,

-hrozíme ukazovákem

ty to budeš platit.

- opakujeme předešlý prvek

Já to platit nebudu,

- ruce v bok, vytáčení do stran

<i>nebudu, nebudu,</i>	- opakujeme předešlý taneční prvek
<i>radši se dám na vojnu,</i>	
<i>na vojničku.</i>	- opakujeme předešlý taneční prvek
<i>Na vojnu se nedávej,</i>	-hrozíme ukazováčkem
<i>truc rodičům nedělej,</i>	-opakujeme předešlý prvek
<i>udělám, udělám,</i>	- ruce v bok, zadupeme
<i>na vojnu se přece dám</i>	-opakujeme předešlý prvek

Měla babka čtyři jabka-mazurka

Utvoříme dvojice, rodič je v zadní pozici, dítě stojí před ním, drží se za ruce

Měla babka čtyři jabka - dva úkroky vlevo

a dědoušek jen dvě. - dva úkroky vpravo

*Dej mi babko jedno jabko,- pokrčení v kolenou, dítě se vytočí vlevo nakoukne na rodiče
budeme mít stejně!* -pokrčení v kolenou, dítě se vytočí vpravo, nakoukne na rodiče,
rodič dítě otočí

Tanec takto pokračuje i u druhé sloky.

7. Výroba pomazánky a oblohy

Cíl: charakterizovat správně chuť zeleniny - umět rozlišovat hořký X sladký X slaný X kyselý, vytvářet pozitivní vztah k práci, vytvářet návyk pomáhat a zapojovat se do činností při přípravě jídla, rozvoj kreativity

Pomůcky: Zelenina – tvaroh 2X, tavený smetanový sýr 6X, cibule, 2-3 druhy papriky, pažitka, sůl, mletá červená paprika, pečivo-bagetky

-Nožičky ostré a příborové, misky, hadřík, talíře

Časová náročnost: 15-20 minut

Organizace: Děti a rodiče rozdělíme na 4 skupinky ke stolečkům.

Průběh aktivity: Na každém stolečku budou rozložené určité potraviny. U prvního budou papriky, u druhého cibule, tvaroh a tavený sýr, u třetího rovněž a u čtvrtého + bagetky a pažitka. Na začátku paní učitelka ukáže všechny potřebné suroviny

a vysvětlí postup. Upozorní na bezpečnost při zacházení s nožíky (ostré nože používají pouze rodiče, příborové děti). U prvního stolečku rodiče s dětmi nakrájí papriky na malinké kousky. U druhého stolečku rodiče nakrájí cibuli, děti rozbalí tvarohy a sýry a smíchají je dohromady. U míchání se děti budou střídat. U třetího stolečku je stejný postup jako u druhého. U čtvrtého stolečku jsou nachystané bagetky, které rodiče s pomocí dětí nakrájí a nachystají na talíře. Rodiče také nakrájí pažitku, děti ji pomáhají dávat do misky.

Jakmile jsou všechny suroviny nachystané, paní učitelka vše smíchá dohromady, přidá koření a pomazánku rozdělí na 4 díly do misek. Každý stoleček dostane připravené bagetky a misku s pomazánkou. Děti mají za úkol namazat bagetky pomazánkou. Poté už nás čeká jen hostina. Popřejeme si dobrou chuť!

4.3 LISTOPAD „Uspávání zvířátek“

Návaznost na témata z ŠVP: Zimní spáči

- Cíl:** Seznámit děti se zvířaty lesa se zaměřením na jejich přezimování
Vést ke vnímání změn počasí v souvislosti se střídáním ročních období
Vytvářet kladný vztah k přírodě a zvířatům
Vést k ochraně přírody
Upevňování vztahů mezi rodiči, dětmi, učitelkami

Časová náročnost: 1,5-2 hodiny

Organizace: Rodiče s dětmi přivítáme a ukážeme jim místa, kde se mohou posadit. V herně máme utvořený kruh z židlí. Každý si najde své místo a setkání může začít.

Motivace: Včelka Líšenka opět přiletí za dětmi. Připomene dětem, že už začíná velká zima a některá zvířátka se začínají ukládat k zimnímu spánku. Oblétěla celou vesničku a zvířátka jí řekla, že ještě čekají na ukolébavku, že bez ní se nemohou uložit k zimnímu spánku. Sama jednu ukolébavku zná a tak dětem navrhne, že je naučí ukolébavku zpívat.

Průběh aktivity: Paní učitelka maňáska pověsí a na klavír zahraje a zazpívá melodii písně. Po té je bude po částech děti a rodiče učit. (Viz. Příloha 15)

AKTIVITY

1. Výroba lucerničky

Protože se chystáme na uspávání zvířátek, potřebujeme si vyrobit lucerničky, aby nás šlo vidět široko daleko a mohli jsme najít cestu ke zvířátkům.

Cíl: rozvíjet jemnou motoriku, rozvíjet fantazii a kreativitu, rozvíjet elementární manuální zručnost, výtvarné technické dovednosti, zdokonalovat schopnost být trpělivý při práci ve dvou

Pomůcky: měkké žluté papíry formát A4, tvrdé papíry formát A4, sešívačka, nůžky, tužky, pravítka, předloha

Časová náročnost: 10-15 minut

Organizace: Děti a rodiče rozdělíme na 4 skupinky ke stolečkům.

Průběh aktivity: Rodiče s dětmi mají nachystané všechny výtvarné pomůcky, které potřebují. Učitelka ukáže hotový výrobek a vysvětlí postup. Rodiče přehnou (na délku) žlutý papír a předkreslí na něj podle pravítka čáry, směrem od přehybu k okraji (čára bude dosahovat 2 cm od okraje). Takto předkreslený papír předají dětem. Jejich úkolem bude nastříhat papír podle naznačených čar. Jakmile mají papír nastříhaný, rodiče stočí klasický tvrdý papír (na šířku) do rule a secvaknou jej sešívačkou. Žlutý papír poté lehce rozevřou, obtočí okolo rule a opět secvaknou sešívačkou. Nakonec přicvakneme držadlo - cca 2 cm široký a 15 cm dlouhý pásek tvrdého papíru. (Viz. Příloha 4)

USPÁVÁNÍ ZVÍŘÁTEK

Jednotlivá stanoviště budeme hledat dle barevných fáborek červené barvy. Stanoviště budou označena fáborkem zeleným.

2. Poznávání předmětů u krtka

Cíl: rozvíjet hmatové vnímání, rozvíjení schopnosti rozpoznávání předmětů hmatem, schopnost rozlišit povrch předmětu, materiál, být schopen udržet tajemství a dodržovat pravidla hry

Pomůcky: 2 košíky, šátek, maňásek krtka, různé předměty např. kulička ze skla, balónek, lžíce, tužka, panenka, apod.

Časová náročnost: 5-10 minut

Organizace: Na školní zahradě najdeme první stanoviště. Děti drží v ruce lucerničku a společně se postaví okolo prvního stanoviště, které se nalézá u krtince, na kterém je plyšák krtka.

Průběh aktivity: Učitelka si dá na ruku maňáska krtka a řekne dětem úkol, jaký si pro nás krtek připravil. Krtek začne dětem vyprávět o svém životě, o tom, že nevidí tak dobře očima jako my lidé, ale za to má výborný hmat, čich a sluch. Pro děti a rodiče si připravil úkol, aby si zkusili rozpoznat poslepu různé předměty. Děti s rodiči utvoří 2 zástupy První dvojice v zástupu, dostane košík s předměty. Rodič bude držet košík a dítě bude hádat, jaký předmět si vytáhlo, z jakého jsou materiálu a k čemu slouží. Jakmile dítě uhádne, košík předávají další dvojici.

Po splnění úkolu uděláme okolo krtka kruh a společně mu zazpíváme ukolébavku.

3. Ochutnávka medu u medvěda Brumdy a tanec „Starý medvěd“

Cíl: rozvíjet chuťové vnímání, umět správně charakterizovat chuť, rozšířit si elementární znalosti o životě medvěda

Pomůcky: maňásek medvěda, med, oplátek

Časová náročnost: 5-10 minut

Organizace: Děti a rodiče čekají u stanoviště medvěda.

Průběh aktivity: Učitelka dramatizuje maňáskem medvěda Brumlu. Nejdříve se zeptá, zda děti neznají nějakou písničku o medvědovi. Pokud děti znají, zazpívají ji (např. Medvědí trápení). Potom začne vyprávět o životě medvěda, o tom, čím se medvěd živí, kde žije, a děti popíšu, jak takový medvěd vlastně vypadá. Nakonec se medvěd Brumla pochlubí, že má místo bonbonů velmi rád med a nabídne dětem ochutnávku - učitelka dá každému lžičku medu na oplátek.

Po splnění úkolu uděláme okolo medvěda kruh a zazpíváme mu ukolébavku.

4. Ježeček a počítání bodlinek

Cíl: rozvíjet matematické schopnosti, podněcovat matematické představy

Pomůcky: alespoň 6 šablon ježka, kuličky, matematické úkoly, maňásek ježka

Časová náročnost: 10-15 minut

Organizace: Děti a rodiče se sejdou u stanoviště ježka.

Průběh aktivity: Učitelka dramatizuje ježka a seznamuje děti s jeho stavbou těla, charakteristikami a jeho životem. Ježek si pro děti nachystal různé úkoly s počítáním bodlinek. Rodiče a děti rozdělíme po 3-4 dvojicích, na zemi budou již rozložené pomůcky a úkoly. Úkolem bude např.

-Napočítejte ježkovi 10 bodlinek (připneme 10 kolíčků)

-Oddělejte 2 kolíčky, kolik má ježek bodlin nyní?

-Připněte ježkovi 8 bodlin a potom přidejte ještě 1, kolik má ježek bodlin?

Rodiče dětem pomáhají počítat bodlinky. Po splnění úkolu ježečka uspíme ukolébavkou.

5. Uspávání zvířátek v lese

Cíl: osvojování poznatků o lesních zvířatech, vytváření kladného vztahu k přírodě, rozvíjet a podporovat úctu k životu

Pomůcky: paroží, seno, jablka, mrkve, kaštiny, obrázky stop a zvířat

Časová náročnost: 15-20 minut

Organizace: Všechny děti a rodiče si stoupnou do půlkruhu kolem krmelce

Průběh aktivity: U tohoto stanoviště nás bude čekat myslivec (převlečená druhá učitelka, případně domluvený myslivec). Dětem přinesl ukázat paroží jelena-mají možnost si ho osahat a charakterizovat. Myslivec dětem řekne, co takový jelen jí, kde spí, jaké má tělo, na co má paroží a další zajímavosti. Ukáže dětem také obrázky stop zvířat žijících v lese (srna, jelen, divočák, veverka, medvěd). U krmelce je připravena potrava pro zvířátka, aby měla na zimu nějaké zásoby. Děti a rodiče nachystají potravu do krmelce.

Po splnění úkolu zvířátka opět uspíme ukolébavkou a popřejeme jim klidnou zimu.

4.4 PROSINEC „Vánoční dílničky a zveme také dědečky a babičky“

Návaznost na témata z ŠVP: Vůně Vánoc-vánoční dílny

Vánoční těšení- lidové zvyky a tradice

Cíl: Seznámit děti s vánočními zvyky a tradicemi

Společně prožívat vánoční atmosféru

Upevňovat vztahy mezi rodiči, prarodiči, dětmi a učitelkami

Chovat úctu ke starším lidem, k prarodičům, upevňovat tyto vztahy

Časová náročnost: 1-1,5 hodiny

Organizace: Ve třídě bude připravena velká pracovní plocha – spojíme vždy dva stolečky dohromady. Na pozadí budou puštěny koledy pro příjemnou atmosféru a u každého stolečku budou přichystané pomůcky a vystavené výrobky, které se u jednotlivých stolů budou vyrábět. Všechny účastníky (rodiče, prarodiče, děti, sourozence) vánočního tvoření přivítáme a uvedeme je do herny, kde se posadíme do kruhu. V herně máme utvořený kruh z židlí.

Motivace: Učitelka ještě jednou všechny přivítá. Přiletí také včelička Líšenka a zeptá se dětí, jestlipak ví, proč se vlastně slaví Vánoce. V herně bude přichystaný malovaný betlém, u kterého si společně zazpíváme známé koledy za doprovodu klavíru. Včelička Líšenka má pro děti ještě jedno překvapení. V herně máme přichystaný krásný zelený stromeček, který však ještě není nazdobený. Proto děti poprosí, jestli by ji stromeček nenazdobily, pro Líšenku jsou totiž ozdoby těžké. Učitelka tak bude volat jednotlivé děti, které si vyberou ozdobu a za pomoci rodiče/prarodiče pověsí ozdobu na stromeček. Jakmile je stromeček nazdobený, včelička stromeček rozsvítí.

AKTIVITY

1. Ukázka tradic

Cíl: seznámení s vánočními tradicemi, navazování kontaktů s ostatními

Pomůcky: jablko, střevíc, skořápka ořechu se svíčkou, nožík

Časová náročnost: 10-15 minut

Organizace: Všechny děti a rodiče se posadí v herně do půlkruhu

Průběh aktivity: Paní učitelka se zeptá dětí, jaké doma dodržují tradice. Postupně dětem ukáže pomůcky a děti budou hádat, ke které tradici pomůcky potřebujeme.

Potom si zavolá 5 rodičů, kterým jablíčka a nožíky. Rodiče je přede všemi rozkrojí a děti zkontrolují, zda je rozkrojeném jablíčku hvězdička. Učitelka dětem vysvětlí, že pokud je v jablíčku hvězdička, znamená to, že budeme celý rok zdraví.

Další tradicí je házení střevícem. Děti a rodiče udělají 2 řady. První v řadě se otočí zády ke dveřím a hodí přes ramenu střevíc. Pokud dopadne špičkou ven, znamená to, že se do roka provdá. Učitelka potom vysvětlí, že tato tradice je především pro svobodné dívky.

Poslední tradicí bude pouštění lodiček, které jsou znamením pro věštbu na příští rok. Pro ukázkou učitelka v laboru rozsvítí několik svíček plujících na skořápce ořechu.

2. Výroba vánočního přání

Cíl: rozvoj v oblasti jemné motoriky, rozvoj kreativity, fantazie, být schopen spolupracovat a být trpělivý

Pomůcky: tvrdý papír formátu A5, modrý papír, tvrdý zelený vlnkovaný papír, nůžky, lepidlo, pastelky

Časová náročnost: 15 minut

Organizace: Děti a rodiče se posadí ke stolům, kde jsou připravené všechny pomůcky. Mohou si vybrat kterýkoliv stoleček.

Průběh aktivity: Učitelka se dětí zeptá, zda ví, k čemu slouží takové vánoční přání. Všem ukáže hotový výrobek a vysvětlí postup. Při výrobě přáníčka dětem pomáhají rodiče/prarodiče.

Nejdříve si přehneme tvrdý papír formátu A5 na polovinu. Potom si vystříháme modrý papír velikostí přední strany, na kterou jej nalepíme jako pozadí. Rodiče vystříhnou z vlnkovaného papíru trojúhelník asi o velikosti 7 cm. Ten rozstříháme podélně na 4-5 dílů. Děti tyto díly přilepí na přední stranu přáníčka do tvaru stromečku. Mezi díly nechávají malé mezery. Nakonec si mohou vyrazit vločky na razničkách a opět je přilepit. Rodiče pak mohou dovnitř napsat přání, např. pro babičku, nebo dědečka.

(Viz. Příloha 5)

3. Vánoční kouzelné barvy v mléce

Cíl: rozvoj kreativity, fantazie, zábava, zájem objevovat něco nového a seznámit se s pokusem, poznávat barvy

Pomůcky: polotučné mléko, talíř-hluboký, potravinářské barvy, jar, miska, párátko

Časová náročnost: 10 minut

Organizace: Každý rodič/prarodič dostane od učitelky párátko, všichni sedí okolo stolečku

Průběh aktivity: Učitelka nejdříve pokus předvede. Naleje mléko do talíře. Potom do mléka nakape potravinářské barvy několika druhů. Děti budou barvy správně

pojmenovávat. V misce máme připravený jar. Učitelka párátko namočí do jaru a potom do barev. Barvy se začnou měnit a rozestupovat. Tento pokus budeme pozorovat, potom si to mohou vyzkoušet i děti s rodiči.

A jak je to vlastně možné, že se barvy rozestupují?

Mléko totiž obsahuje tuky, které jar odpuzuje a rozpouští. V tom je to kouzlo. (Viz. Příloha 6)

4. Výroba svícnu

Cíl: rozvoj v oblasti jemné motoriky, přesnosti, rozvoj tvořivosti a fantazie, spolupráce, vyvářet pozitivní vztah k rukodělným činnostem

Pomůcky: jablíčka, párátko, gumové bonbony, hřebíček, svíčka na dort, nožik

Časová náročnost: 15-20 minut

Organizace: Rodiče/prarodiče a děti sedí u stolečku. Paní učitelka rozdá každému jablíčko.

Průběh aktivity: Děti mají připraveny všechny pomůcky. Učitelka všem ukáže hotový svícen. Potom dětem vysvětlí postup. Každý si vezme několik párátek, na které bude navlékat gumové bonbony. Ty potom zapíchnou do jablíčka a mezi párátko zapíchnou hřebíček, aby nám jablíčko hezky provoněl. Rodiče/prarodiče pak poprosíme, aby dětem vyřezali uprostřed jablíčka díрку na dortovou svíčku. Tu nakonec do jablíčka vložíme.

(Viz. Příloha 7)

5. Ochutnávka cukroví - závěrečné posezení

Cíl: upevňování vzájemných vztahů mezi rodiči, prarodiči, dětmi a učitelkami, navazování citových vztahů, vytvořit příjemnou a uvolněnou atmosféru, charakterizovat chutě cukroví

Pomůcky: napečené domácí cukroví

Časová náročnost: 20 minut

Organizace: Všichni se posadíme ke stolečku, učitelka na stolečky rozloží několik misek s vánočním cukrovím.

Průběh aktivity: Závěrečným sezením si zhodnotíme celou akci vánočních dílniček. Prohlédneme si výstavku výrobků a učitelka všechny účastníky pochválí. Potom se usadíme a všichni mají možnost ochutnávky cukroví, které donesli účastníci, či učitelky. Děti povídají o tom, jaké cukroví jim chutná, jakou má chuť a které znají z domova, od babiček, nebo od maminky. Rodiče a prarodiče si mohou vzájemně popovídat u kávy/čaje a děti si společně pohrát.

4.5 LEDEN „Zimní olympiáda“

Návaznost na témata z ŠVP: Zimní sporty

Cíl: Rozvíjet znalosti dětí z oblasti sportu

Spolupráce a ohleduplnost

Vzbuzovat v dětech potřebu pobývat v zimní přírodě a sportovat

Upevňovat tělesnou zdatnost, vytrvalost a otužilost

Posílit a rozvíjet přátelské vztahy mezi dětmi

Posílit a rozvíjet vztahy mezi rodiči a dětmi

Časová náročnost: 1,5-2 hodiny

Organizace: Nejdříve se všichni sejdeme ve třídě, kde se společně přivítáme. Posadíme se do kruhu a popovídáme si o nových zážitcích a událostech.

Motivace: Včelička Líšenka za dětmi přiletí a přinese jim obrázek olympijských kruhů. Zeptá se dětí, jestli vědí, co tyto kruhy symbolizují. Potom začne povídat příběh o tom, jak navštívila zimní olympiádu.

Poví jim, že tam viděla samé sportovce, kteří uměli perfektně cvičit a ještě lépe soutěžit.

Proto dětem navrhe, že si na takovou zimní olympiádu zahrajeme.

1. Rozcvičení sportovců

Cíl: Rozvoj v oblasti jemné i hrubé motoriky, koordinace těla, upevňování rovnováhy, protažení celého těla, zachovávat správné držení těla

Pomůcky: kuželi, lavička, tunel, kruhy, koš, balónky

Časová náročnost: 15-20 minut

Organizace: Děti udělají zástup, rodiče učitelka požádá, zda by mohli vypomáhat na jednotlivých stanovištích

Děti a rodiče poučí o bezpečnosti!

Průběh aktivity: Učitelka dětem předvede, co budou dělat na jednotlivých stanovištích.

Děti budou vybíhat po jednom, s určitým časovým odstupem.

Slalom - na zemi je rozloženo několik kuželů, úkolem je proběhnout slalom

Přejít přes lavečku - opatrně přejít přes lavku

Vylézt po žebřinách – vylézt po žebřinách nahoru a opatrně dolů

Podlézt tunel- podlézt tunelem

Skákání do kruhů – skočit do několika (max. 3) kruhů

Hod na cíl- hodit míč do košíku ze startovní čáry

2. Bobování

Cíl: Rozvoj hrubé motoriky, koordinace těla, spolupráce, zábava

Pomůcky: boby

Časová náročnost: 10-15 minut

Organizace: Přesuneme se na venkovní stanoviště. Každý má připravené svoje boby/lopaty, vlaječky na start a cíl, stopky

Průběh aktivity: Na tomto stanovišti proběhnou bobové závody. Všechny děti čekají na kopci. Učitelky mají přichystané stopky, rodiče jsou připraveni pomoci dítěti s rozjezdem. Učitelka vždy start odstartuje, vyjíždí dvě děti zároveň. Učitelky vždy zapíší čas projetí cílem.

3. Postavíme sněhuláka

Cíl: Rozvoj jemné i hrubé motoriky, rozvoj kreativity, fantazie, spolupráce s ostatními

Pomůcky: mrkve, uhlíky, hrnce, formičky, lopatky, kyblíky

Časová náročnost: 10-15 minut

Organizace: Na zahradě MŠ, ve volném prostoru

Průběh aktivity: Nyní si dáme společnou soutěž o nejzajímavějšího sněhuláka. Děti a rodiče rozdělíme do 4 skupin. Fantazii se meze nekladou, děti a rodiče při vytváření sněhuláka a nápadech spolupracují. K dispozici mají mrkve, uhlíky, lopatky, kyblíky, formičky, hrnce.

Po dokončení sněhuláků si uděláme prohlídku a každá skupina pojmenuje své hotové dílo. Učitelka nakonec všechny pochválí za snahu a kreativitu

4. Lyžování

Cíl: Rozvoj hrubé motoriky, zlepšovat koordinaci těla a schopnost udržet rovnováhu

Pomůcky: 2-3 univerzální dětské lyže, 4 dospělácké lyže různých velikostí, hůlky, kuželi

Časová náročnost: 30 minut

Organizace: Na zahradě MŠ se všichni sejdou u dalšího stanoviště. Učitelka sdělí instrukce.

Průběh aktivity: Učitelka vyzve vždy 2 děti a rodiči. Dítěti nasadíme lyže, rodič si nasadí lyže taktéž. Jakmile budou oba páry připraveny, jejich úkolem bude dojet až ke kuželi, ten objet a dostat se zpět na start. Rodiče mohou dětem pomáhat. Toto stanoviště bude na rovině, takže si budou pomáhat především hůlkami odrážením. Jakmile dojedou do cíle, vyrazí další dva páry.

Verze do interiéru: Místo lyží využijeme kartonové obdélníky na gumičce.

5. Hod koulí

Cíl: zdokonalování pohybových dovedností a rozvoj pohybových schopností, přesnost, správný úchop a nácvik hodů na cíl

Pomůcky: 2 koše, gumové míčky/ sníh

Časová náročnost: 10-15 minut

Organizace: Na zahradě MŠ u stanoviště 5

Průběh aktivity: V případě, že bude venku sníh, tak si každý udělá ze sněhu kouli. Učitelka vysvětlí pravidla a předvede hod na cíl. Děti a rodiče udělají 2 zástupy. První děti v zástupu stojí na startovní čáře a pokusí se hodit sněhovou kouli na cíl – do připraveného koše. V případě, že se dítě netrefí, nic se neděje, má 3 pokusy. Po dítěti vždy háže rodič a připraví se další v řadě. Takto pokračujeme, dokud se neprostrídají všichni.

V případě, že nebude venku sníh, použijeme gumové míčky.

6. Hokej

Cíl: zdokonalování pohybových dovedností a rozvoj pohybových schopností, přesnost, správný úchop hokejky, střela na cíl

Pomůcky: hokejky-počet dle možností, gumový míček, branka

Časová náročnost: 10-15 minut

Organizace: Na zahradě MŠ u stanoviště 6

Průběh aktivity: U posledního stanoviště budeme mít za úkol střílet hokejkou na branku. Učitelka opět předvede daný úkol. Postaví se na startovní čáru a hokejkou se snaží střílet míček do branky. Děti udělají zástup a každý si vyzkouší střílet hokejkou na cíl.

ZÁVĚREČNÉ VYHODNOCENÍ

Na závěr se všichni sejdou pod „olympijskými kruhy“, kde nás bude čekat včelička Líšenka. Všechny děti i rodiče pochválí a řekne jim, že to vypadalo opravdu jak na olympiádě. Potom učitelky budou volat jednotlivé děti, které dostanou diplom o účasti na zimních olympijských hrách pro děti. Za odměnu také otevřou dětské šampaňské, které rozdělí do kelímků a všichni si připijí na úspěch. Učitelky poděkují všem za účast a na závěr si zazpíváme oblíbenou zimní písničku, dle návrhu dětí.

4.6 ÚNOR „Hrajeme si na řemesla“

Návaznost na témata z ŠVP: Masopustní veselí

Cíl: Seznámit děti s lidovými tradicemi

Společně prožívat radost, humor a veselí tohoto období

Posílit a rozvíjet přátelské vztahy mezi dětmi

Posílit a rozvíjet vztahy mezi rodiči a dětmi

Časová náročnost: 1,5-2hodiny

Organizace: Všechny děti a rodiče se v šatně převlečou do kostýmů a poté se posadí do kroužku v herně.

Motivace: Paní učitelky jsou převlečeny do kostýmů klaunů. Přivítají rodiče a děti, pochválí jim kostýmy a potom společně zkusí zavolat včeličku Líšenku.

Líšenka za dětmi přiletí (paní učitelka jí má opět přivázanou na gumě) a začne se divit, kde se to vlastně ocitla, když je mezi samými krásnými kostýmy. Vypadá to jako v pohádce. Paní učitelka se Líšenky zeptá, jestli ví, co je to karneval. Líšenka odpoví, že karneval je oslava masopustu, kde jsou všichni v maskách. A co je to ten masopust? Na to zkusí odpovědět děti.

Potom Líšenku napadne, že bychom si mohli udělat karnevalovou přehlídku a mohli si tak pořádně prohlédnout všechny masky.

1. Přehlídka

Cíl: Radost z prožitku, odbourávání ostychu, zvyšování sebevědomí, vžít se do vysněné role

Pomůcky: CD s písničkami, CD přehrávač, červený koberec, trianl

Časová náročnost: 15-20 minut

Organizace: Po stranách herny budou připraveny lavičky, na které se všichni účastníci posadí, a rozděláme červený koberec, který bude určen pro přehlídku.

Průběh aktivity: Každý rodič a dítě dostanou od paní učitelky číslo. Jakmile čísla rozdá, pustí hudbu a na ukázkou se začnou paní učitelky „promenádovat“ jako první. Potom vyvolá první číslo. Rodič/e s dítětem nastoupí na červený koberec a do rytmu hudby se budou procházet, případně předvádět taneční kreace apod. Zhruba po minutě učitelka cinkne do triangu a nastoupí další, dokud se neprostřídají všichni.

2. Já koblížek, koblížek,..

Cíl: posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájmu,..), rozvíjet schopnost soustředit se, udržet pozornost, nevyrušovat, rozvoj slovní zásoby

Pomůcky: maňásci, kulisa divadla, koblížky, marmeláda, zvonek

Časová náročnost: 20 minut

Organizace: Do středu herny dáme kulisy divadla, před divadlo postavíme lavičky, na které se rodiče a děti posadí. Paní učitelka cinkne na zvoneček a pronese uvítací říkanku:

Od pohádky klíček mám, nechci sedět v koutě sám.

Vložím klíček do zámku, odemknu jím pohádku.

Bude to jen chvilinka, hned jak klíček zacinká.

Průběh aktivity: Paní učitelky se posadí za kulisy divadla a maňáskovým představením děti seznámí s pohádkou „O koblížkovi“. Během představení budou do pohádky děti zapojovat. Budou jim dávat otázky tipu:

-Koho asi koblížek potká? Uteče, nebo neuteče? Koho koblížek už potkal?, atd. dle situace.

Děti a rodiče se mohou zapojit do zpívání písničky, kterou koblížek zpívá. Po ukončení pohádky se paní učitelky budou děti ptát, o čem ta pohádka vlastně byla. Vždy vyberou jedno dítě a následně bude v příběhu pokračovat další.

Paní učitelky na závěr pochválí všechny diváky za to, jak dávali pozor. A protože typickým masopustním pečivem jsou právě koblihy, paní učitelky všem nabídnou malé domácí koblížky. Na stole budou připravené marmelády - každý si může namazat koblížek dle své chuti.

3. Karnevalové soutěže „Hrajeme si na řemesla“

Organizace: Každé dítě dostane kartičku, kde bude předkresleno pět kolonek na razítka. Úkolem rodičů a dětí bude obejít všechna stanoviště a splnit úkoly, za které dostanou razítka.

- **Jednotlivá stanoviště budou v prostorech herny a třídy. U každého stanoviště musí být alespoň 2 osoby. Tyto osoby mohou být rodiče, starší sourozenci dětí (je nutné se domluvit předem).**

Časová náročnost: 40-50 minut

4. Pekař peče housky

Cíl: rozvoj v oblasti jemné motoriky, uvolnění prstů, zápěstí; rozvoj kreativity, přesnosti, vytvářet pozitivní vztah k rukodělným činnostem, rozšiřování vědomostí o profesi kuchaře

Pomůcky: plastelína (nebo skutečné těsto), plastové nožičky, podložky, ubrusy, košík s pečivem (např. rohlíky, loupák, vánočka!)

Časová náročnost: 20 minut

Organizace: Děti na tomto stanovišti se posadí ke stolečku, kde již bude přichystán ubrus, podložky a ostatní pomůcky.

Průběh činnosti: Organizátor stanoviště dětem ukáže košík s pečivem. Zeptá se dětí, zda poznají jaké pečivo, je v košíku. Potom dětem vysvětlí, že pekař nám vlastně peče

všechny ty dobroty, které máme např. na snídani, svačinu, apod. Že musí mít nejdřív všechny potřebné věci, které musí nejdříve nakoupit a pak se může pustit do práce. Udělat těsto a upéct. A my si na takové pekaře zahrajeme a zkusíme si udělat vánočku z plastelíny. Organizátor předvede, jak se plete jednoduchá vánočka a děti zkusí pletení napodobit. Komu pletení nepůjde, organizátor mu pomůže. Hotové výrobky dáme na podložku a přiložíme papírek se jménem. (Viz. Příloha 8)

Po splnění úkolu děti dostanou razítko.

5. **Kuchník Buchtík ke zdraví**

Cíl: Vytváření zdravých životních návyků a postojů, jako základu zdravého životního stylu, umět rozpoznat zdravé X nezdravé jídlo, vytvářet pozitivní vztah k práci, tvoření a spolupráci

Pomůcky: obrázky potravin (zdravých a nezdravých), misky, příborové nožičky, podložky, obrázky smajlíků

- **Ovoce**-např. mandarinky, jablko, hruška, banány
- **Zelenina**-např. okurek, paprika-žlutá a červená, rajče

Časová náročnost: 15 minut

Organizace: Děti se posadí okolo stolečku, kde jsou rozloženy obrázky a ostatní pomůcky.

Průběh aktivity: Organizátor dětem ukáže obrázky, které jsou rozložené na stole. Jejich úkolem je dát zdravé jídlo (ovoce, zelenina, mléčné výrobky, apod.) na hromádku kde je usmívající se smajlík a nezdravé potraviny (hranolky, čokoláda, klobása, apod.) na hromádku s mračícím se smajlíkem. Organizátor pak vysvětlí, proč jsou dané potraviny nezdravé a naopak, co nám dávají potraviny zdravé.

Potom dětem rozdá omytou zeleninu a ovoce, příborové nožičky (tupé) a **POUČÍ DĚTI O BEZPEČNOSTI PŘI ZACHÁZENÍ S PŘÍBOROVÝM NOŽEM.**

Úkolem dětí je nakrájet kusy zeleniny (předpřipravené) na menší kousky. To samé platí pro děti, které dostaly ovoce. Rodiče dětem dopomáhají a vkládají nakrájenou zeleninu/ovoce do určených mís. Organizátor dětem vysvětlí, že jsme teď takoví kuchaři a uděláme si zdravý ovocný a zeleninový salát, který si dáme na konci za odměnu.

6. Rybář a zlatá rybka

Cíl: Zdokonalování manipulace s předmětem, procvičování jemné motoriky, procvičování přesnosti, zábava

Pomůcky: rybářská udice (dětská) s háčkem, bazének s vodou, plastové/gumové ryby s háčkem, kyblíky, obrázky několika ryb (např. štika, kapr, okoun, pstruh,..)

Časová náročnost: 5-10 minut

Organizace: Děti se postaví okolo bazénku. Organizátor stanoví dětem rozdání udičky a seznámí je s úkolem.

Průběh aktivity: Úkolem dětí je nachytat 3 rybičky v bazénku a dát je do kyblíku. Jakmile ryby odchytnou, organizátor jim ukáže obrázky několika ryb a zeptá se, zda některou z nich poznají a umí ji pojmenovat. Potom dětem vysvětlí, čím se ryby krmí a seznámí je s jejich vývojem.

7. Pec nám spadla

Cíl: Zdokonalování jemné motoriky, rozvíjení fantazie, vytvářet pozitivní vztah k tvorbě, posilování spolupráce a ochotě pomoci druhému, posilování vztahů

Pomůcky: kostky, lego

Časová náročnost: 10-15 minut

Organizace: Děti posadíme ke stolkům, kde jsou již nachystané kostky a lego

Průběh aktivity: Organizátor dětem vysvětlí jejich úkol. Potom se děti zeptá, kdo v běžném životě staví domy, školy a jiné budovy (zedník). A my si na zedníky zahrajeme. Úkolem dětí bude postavit z kostek, nebo lega nějakou stavbu (např. domeček, hrad, věž, atd.). Děti si mohou pomáhat a stavět společně. Hotové dílo organizátor vystaví.

8. Jehla a nit

Cíl: Rozvoj jemné motoriky, rozvoj soustředěnosti, přesnosti, zdokonalování zručnosti

Pomůcky: filcová šablona s dírkami, plastová jehla, vlna

Časová náročnost: 10-15 minut

Organizace: Děti se posadí ke stolkům, organizátor stanoví rozdání filcové šablony s předpřipravenými dírkami.

Průběh aktivity: Dětem ukážeme několik druhů oblečení. Zeptáme se dětí, jestlipak ví, kdo nám to oblečení šije? Jak se takovému povolání říká? (švadlenka, krejčí). Zmíníme i stroje, na kterých se oblečení šije, ale dříve se šilo především rukama-jehlou a nití. Zahrajeme si tedy taky na švadlenky a zkusíme si udělat pár stehů. Organizátor stanoviště předvede, jak se dělají jednoduché stehy. Potom si to děti zkusí samy, organizátoři, nebo rodiče dětem pomáhají. **DĚTI POUČÍME O BEZPEČNOSTI PŘI ZACHÁZENÍ S JEHLÍ!**

ZÁVĚREČNÉ VYHODNOCENÍ

Na závěr se všichni sejdeme v herně a paní učitelky převlečené za klauny zavolají včeličku Líšenku. Ta všechny soutěže důkladně pozorovala a všechny děti i rodiče musí pochválit. Paní učitelky budou volat jednotlivé děti, kterým Líšenka za splněné úkoly dá diplom a odměnu. Poté bude karnevalová diskotéka, kdy mohou všechny děti a rodiče tancovat, bavit se a popovídat si. Na stolečkách bude připravené občerstvení-saláty, které děti udělaly, pití, apod. Akce bude ukončena dle situace.

4.7 BŘEZEN „Procházka jarní zahrádkou“

Návaznost na témata z ŠVP: Život schovaný do semínka

- Cíl:**
- Vést děti k ochraně životního prostředí
 - Obohatit znalosti dětí v oblasti rostlin
 - Seznámit děti s koloběhem přírody
 - Posílit a rozvíjet přátelské vztahy mezi dětmi
 - Posílit a rozvíjet vztahy mezi rodiči a dětmi

Časová náročnost: 1,5-2hodiny

Organizace: Sejdeme se v herně, všichni se posadí do kruhu na koberec a společně se přivítáme. Každý může říct nové zážitky, které se staly a podělit se o své radosti.

Paní učitelky jsou převlečeny za zahradnice.

Motivace: Uslyšíme bzučení včeličky Líšenky. Včelička za dětmi přiletí a čichá, co to tak krásně voní. No jo! Vždyť ono už začíná jaro. Venku se vše začíná probouzet a začíná nám vonět příroda jarem. Pomalu vykukují kytičky, travička nám zelená a všechna zvířátka dávají najevo, jak mají toto období rády. I naše včelička má velkou radost. Pomalu bude moci létat venku, sedat na kytičky a sbírat nektar. Zeptá se tedy dětí, jestli mají taky rády jaro? Včelička Líšenka se dětem pochlubí, že je přebornice

v poznávání květin a rostlin. Ráda by děti něčemu přiučila, a proto si pro ně přichystala několik her.

AKTIVITY

1. Uvijíme věneček

Cíl: schopnost sladit pohyb s ostatními, spolupracovat, procvičovat smysl pro rytmus, orientovat se v prostoru

Pomůcky: žádné

Časová náročnost: 10-15 minut

Organizace: Všichni se posadí do tureckého sedu po prostoru herny.

Průběh aktivity: Paní učitelka vysvětlí pravidla. Zahrajeme si „Na věneček“. Paní učitelka nás čarovnou hůlkou začarovala v květinu. I když jsme květinu, pořád máme své jméno. Jakmile paní učitelka začne zpívat písničku, všechny „květinu“ (děti) zpozorní, zda nepohládí právě jeho.

Uvijíme věneček, ze všech našich kytiček,

zapleteme do věnečku, kvítek, lístek i větvičku,

jaké jméno máš? (učitelka někoho pohladí a dané dítě řekne své jméno)

Tak pojd' mezi nás!

Dítě, které řekne své jméno, se připojí k učitelce a postupně budeme tvořit velkého hada, ze kterého nakonec uděláme věneček (spojíme se v jeden velký kruh).

2. Hledám, hledám, co mám znát

Cíl: Rozšiřování vědomostí z oblastí rostlin, vytváření pozitivního a ochranného vztahu k přírodě, spolupráce

Pomůcky: obrázky květin, velká sedmikráska s otvorem na hlavu jako klobouk

Časová náročnost: 10-15 minut

Organizace: Všechny děti a rodiče se posadí do velkého půlkruhu před tabulí

Průběh aktivity: Paní učitelka přijde v převleku zahradnice. Hrála si s včeličkou Líšenkou s obrázky kytiček a nějak se jí všechny pomíchaly. Proto poprosí děti, jestli by

ji nepomohly. Nejdřív si zopakujeme, z čeho se taková kytička skládá (kořen, stonek, listy, květ) a co vlastně potřebuje k životu (světlo, teplo, vodu, slunce).

Učitelka na zem rozloží obrázky květin. Bude říkat známou říkanku:

Hledám, hledám, co mám znát, pojd' (jméno dítěte) pomáhat!

Koho vybere, tomu dá na hlavu klobouk sedmikrásky. Vybrané dítě si vybere obrázek květiny, kterou se pokusí správně pojmenovat a magnetem ho připevní na tabuli. Potom bude říkat známou říkanku, vybere dalšího a předá mu klobouk. Děti mohou vybírat i rodiče. Takto se hra opakuje, dokud se všichni nevystřídají.

3. Cvičení motivační „O jabloni a jablíčku“

Cíl: Rozvoj v oblasti hrubé a jemné motoriky, koordinace těla, procvičování rovnováhy, tělesné zdatnosti, zdokonalování pohybových dovedností, schopnost udržet pozornost a naslouchat příběhu, schopnost napodobovat dané pohyby

Pomůcky: uklidňující hudba

Časová náročnost: 15 minut

Organizace: Všichni se rozmístí po prostoru herny tak, aby měli dostatek místa. Pozorně poslouchají pohádku a opakuji cviky po paní učitelce.

Průběh aktivity:

V zemi bylo malé semínko (**lehne si do klubička**). Venku bylo zamračeno, pršelo, ale po chvíli začalo vykukovat sluníčko a jeho paprsky dosahovaly až k zemi. Po chvíli to semínko ucítilo. Teplo ho hladilo po bříšku (**přetočíme se na záda, hladíme si bříško**). Ale co se to začalo dít? Ze semínka začaly pomalu vykukovat lístečky. Nejdříve vykoul jeden (**zvedneme ruku a zatřepotáme s ní**) a potom druhý (**zvedneme druhou ruku a zatřepotáme s ní**). Jak sluníčko krásně svítilo, semínko pořád rostlo a rostlo (**pomalů si dřepneme**). Začalo se zvětšovat, nejdříve jen o kousíček, potom o kousek a nakonec o velikánský kus! (**postupně stoupáme do stoje vzpřímeného, ruce zvedneme do stran**). Najednou z něj byl velikánský strom. Všechny dny však nebyly plné sluníčka. Najednou přišel vítr a foukal na jednu stranu (**nakláníme se doprava, potom zase doleva**) a na druhou stranu (několikrát). Potom se nakláníl dopředu a dozadu (**předklony a záklony, ruce vzpažmo do stran**) a nakonec

do všech stran (**vytáčení na všechny strany**). Až ze stromu spadlo jablíčko (**dřep**). Strom se pro něj ještě snažil ohnout (**stoj rozkročný, nohy natažené, dotýkáme se rukama země**), ale vůbec se mu to nedařilo. Jablíčko se snažilo malinko vyskočit (**poskoky na jedné a potom na druhé noze**), ale pořád to nestačilo. Dostalo tedy nápad. Nejdříve se rozkutálí (**válíme sudy do stran**) a potom zkusí pořádně vyskočit (**skoky snožmo**). Konečně se jablíčku povedlo vyskočit zpět na svůj strom. A tak si od radosti ještě zatancovalo (**improvizovaný tanec na píseň**).

4. Sázíme fazolku

Cíl: vytvářet představu o vývoji rostliny, mít elementární poznatky o přírodě, její rozmanitosti a proměnách; vnímat různorodost a pozoruhodnost přírody, vytvářet pocit zodpovědnosti a ochranný přístup k přírodě

Pomůcky: květináče, zemina, konvička s vodou, fazole, lopatky

Časová náročnost: 15 minut

Organizace: Ve třídě spojíme všechny stoly a děti s rodiči se posadí kolem.

Průběh aktivity: Paní učitelka se dětí zeptá, jestli už někdy pomáhaly rodičům něco zasadit. Potom dětem ukáže všechny pomůcky a předvede, jak se naše semínko-fazolka sadí. Nejdříve dá do květináče dostatek zeminy, kterou lehce udusá rukou. Potom do ní udělá důlek, vloží do něj fazolku, zahrne a nakonec ji zaleje vodou. Pak už nezbývá nic jiného než čekat, až začnou vykukovat první lístečky.

Nyní si mohou zkusit děti, jak se taková fazolka sadí. Učitelka rozdá všem květináče a na stole budou připraveny všechny pomůcky. Rodiče s dětmi spolupracují a po zasazení podepíší květináč a dají ho na okno (na závěr našeho setkání si květináče odnesou).

5. Výroba květiny na špejli

Cíl: Rozvoj estetického citění, seznámení s netradiční výtvarnou technikou při experimentování s barvami, rozvoj fantazie, zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky

Pomůcky: tvrdé papíry, šablona květiny a kolečka, měkké barevné papíry, nůžky, tužka, guma, voda, klovatina, vodové barvy, štětec, špejle, tavná pistole, lepidlo

Časová náročnost: 15 minut

Organizace: U stolečků, pomůcky jsou již nachystané.

Průběh aktivity: Paní učitelka všem ukáže hotový výrobek kytičky. Všem rozdá šablony květin a tvrdé papíry (formát A5) a začne vysvětlovat postup. Každé dítě si za pomoci rodičů obkreslí šablonu. Dalším krokem je zapouštění barev. Všichni si potřou výkres vodou a ihned si namočí štětec do vodových barev a do mokrého papíru začne dělat „dřubky“. Barvy budeme střídat a nebudeme používat tmavé, ale spíše jen výrazné a křiklavé. Barvy se budou do sebe zapouštět. Výrobky dáme uschnout. Mezitím si každé dítě vybere barevný papír, na které si obkreslí malé kolečko a následně jej vystřihne (DĚTI POUČÍME O BEZPEČNOSTI PŘI ZACHÁZENÍ S NŮŽKAMI). Jakmile nám barvy zaschnou a máme připravené kolečko, potřeme jej lepidlem a přilepíme do středu květiny. Na závěr květinu přetřeme klovatinou a paní učitelka ji přilepí tavnou pistolí ke špejli. Hotový výrobek si děti mohou doma zapíchnout např. do květináče. (Viz. Příloha 9)

4.8 DUBEN „Velikonoční dílničky“

Návaznost na témata z ŠVP: Zajíčci se připravují na Velikonoce- tradice a kořeny Velikonoc

Cíl: Seznámit děti s tradicemi Velikonoc

Rozvíjet kreativitu dětí prostřednictvím různých výtvarných a rukodělných technik

Posílit a rozvíjet přátelské vztahy mezi dětmi

Posílit a rozvíjet vztahy mezi rodiči a dětmi

Časová náročnost: 1,5-2hodiny

Organizace: Sejdeme se v herně, všichni se posadí do kruhu na koberec a společně se přivítáme. Po přivítání se děti rozmístí k různým výtvarným činnostem a průběžně se budou střídat. Je potřeba, aby se zapojili např. další učitelky, nebo rodiče dobrovolníci po domluvě s učitelkami. Domluva je nutná předem.

Motivace: Za dětmi přijde dědeček Pomlázka (převlečená učitelka, případně domluvená osoba). Dědeček Pomlázka je známý dědeček z vesnice. Dědeček se dětí zeptá, jestlipak někdo ví, co je to pomlázka. Potom dětem vysvětlí, že je to jeden z nejznámějších

symbolů Velikonoc. Jsou to zapletené proutky zdobené barevnými pentličkami. A dědeček je známý tím, že je přeborník v pletení pomlázek. Proto mu začali lidé říkat Pomlázka.

Mezitím přiletí včelička Líšenka a udiveně se dědečka zeptá, na co vlastně ta pomlázka je? Dědeček odpoví, že je to lidová tradice, kdy se pomlázkou šlehají děvčata, aby byla zdravá a veselá celý rok.

Líšenka je zvědavá a tak se ještě zeptá, kde se naučil plést tak krásné pomlázky. Dědeček Líšence vysvětlí, že jako malý kluk chodil s dědečkem na proutí. Vždy obdivoval, jak uměl jeho dědeček pomlázky plést. A tak ho to naučil a od té doby je plete. A stejně tak, jak to jeho dědeček naučil jeho, tak to on naučí naše děti, pokud budou chtít. Líšenka zajásá, že ještě nikdy neviděla, jak se taková pomlázka plete. A protože se blíží Velikonoce, bylo by hezké, kdyby si to děti mohly zkusit. I Líšenka se bude dívat, a když budou děti šikovné, donese jim květinkové a barevné pentličky, které dostala od víly Amálky.

AKTIVITY

1. Jak dědeček pletl pomlázku-seznámení s tradicí

Cíl: přirozeně děti vést k lidovým tradicím a jejich významu, vzbudit zájem o rukodělné činnosti a učit se něčemu novému, rozvoj v oblasti jemné a hrubé motoriky

Pomůcky: proutí, pomlázka, pentličky

Časová náročnost: 10-15 minut

Organizace: Dědeček bude sedět na židličce u stolečku, děti si budou zkoušet plést pomlázku postupně a budou chodit v průběhu celého setkání, abychom předcházeli frontě.

Průběh aktivity: Dědeček bude plést malinké pomlázky. Nejdříve předvede, jak se pomlázka plete, rodiče se soustředí na postup. Potom si děti za pomoci učitelky, nebo rodiče vyzkouší plést pomlázku samy. Jakmile bude pomlázka upletená, přivážou si za dopomoci rodiče pentličky.

2. Výroba obilné misky a kuřátka

Cíl: rozvíjet estetické cítění, rozvíjet fantazii, vést ke spolupráci, vytvářet pozitivní vztah k rukodělným činnostem, radost z tvorby

Pomůcky: obilí, pečicí papír, Herkules lepidlo, miska, polystyrenové vajíčko, žlutá tempera, štětec, špejle, miska s vodou, nalepovací oči, peříčka, oranžový a červený papír, nůžky, čokoládová vajíčka, tavná pistole

Časová náročnost: 20-30 minut

Organizace: Skupinka max. 7 dětí se posadí okolo stolečku, kde jsou již připraveny pomůcky.

Průběh aktivity: Paní učitelka nejdříve dětem ukáže hotový výrobek (viz. Příloha 10). Všem dětem rozdá misky, vyložené pečicím papírem. Každý rodič dítěti naleje vrstvu Herkulesu na pečicí papír a děti na něj nasypou vrstvu obilí, tak aby z toho vznikla hustá kaše. Tuto misku dáme na topení uschnout.

Potom si připravíme polystyrenová vajíčka, která nepícheme na špejli. Děti si je nabarví žlutou temperou a nechají je zaschnout. Po zaschnutí si na vajíčko přilepí oči a vystříhnou si s pomocí rodičů hřebínek a zobáček, který paní učitelka přilepší tavnou pistolí. Na závěr zapíchnou do vajíčka peříčko, jako ocas.

Jakmile bude miska s obilím uschlá, vyloupeme z pečicího papíru obilnou misku, na kterou přilepíme kuřátko a čokoládová vajíčka. (Viz. Příloha 10)

3. Kokosová vajíčka

Cíl: rozvíjet estetické cítění, rozvíjet fantazii, vytvářet pozitivní vztah k rukodělným činnostem, radost z tvorby, seznámení s netradiční výtvarnou technikou s využitím kokosu

Pomůcky: červená tempera, kokos, štětec, miska s vodou, špejle, plastelína, vyfouklé skořápky vajec, mašlička

Časová náročnost: 20-30 minut

Organizace: Skupinka max. 7 dětí se posadí okolo stolečku, kde jsou již připraveny pomůcky.

Průběh aktivity: Rodiče dítěti připraví vyfouknuté skořápky vajec, navlečou je na špejli a upevní plastelínou. Děti potom vajíčka natrou červenou temperou a ihned po

natření je posypou kokosem. Vajíčka necháme uschnout a po zaschnutí na špejli můžeme přivázat mašličku na ozdobu. (Viz. Příloha 11)

4. Kraslice vosková technika

Cíl: rozvíjet estetické cítění, rozvíjet fantazii, vytvářet pozitivní vztah k rukodělným činnostem, radost z tvorby, seznámení s novou výtvarnou technikou

Pomůcky: voskovky, šablony kraslic, tuš, štětec, špejle

Časová náročnost: 20-30 minut

Organizace: Skupinka max. 7 dětí se posadí okolo stolečku, kde jsou již připraveny pomůcky.

Průběh aktivity: Učitelka dětem rozdává již připravené šablony kraslic. Děti si vyberou několik barev voskovek a kraslici si vybarví tak, aby nezbylo žádné volné místo. Na voskovky je důležité tlačit. Jakmile bude kraslice vymalovaná, potřeme jí tuší a počkáme, až zaschne. Potom si vezmeme špejli a můžeme si do kraslice vyškrábat obrázek, nebo různé ozdoby. (Viz. Příloha 12)

5. Výstava výrobků

Cíl: radost z prožitku, radost ze spolupráce a tvorby, upevňování kamarádských vztahů, zvyšování sebevědomí, rozvoj estetického cítění

Pomůcky: všechny výrobky

Časová náročnost: 10 minut

Organizace: Všechny výrobky vystavíme do třídy a herny. Rodiče a děti se rozmístí po prostoru třídy.

Průběh aktivity: Paní učitelka všechny účastníky tvoření pochválí. A protože jsou všechny výrobky moc hezké, uspořádá výstavu. Nyní se všichni mohou podívat na výstavu a pohovořit o tom, co vyráběli, co je bavilo, apod. Hotové výrobky si potom odnesou domů.

4.9 KVĚTEN „Hmyzí říše-pozvánka do medového království“

Návaznost na témata z ŠVP: Včelí úl- chráníme naši Zemi

Cíl: Vést k vnímání řádu světa přírody a jeho zákonitostí v oblasti společenstva včel

Vést k vnímání drobných živočichů a hmyzu

Posílit a rozvíjet přátelské vztahy mezi dětmi

Posílit a rozvíjet vztahy mezi rodiči a dětmi

Časová náročnost: 1-1,5 hodiny

Organizace: Na školní zahradě se posadíme na lavičky okolo stolů

Motivace: Včelička Líšenka za dětmi přiletí a samou radostí bzučí a bzučí. Raduje se, že tak hezky svítí sluníčko. Pozdraví děti a zeptá se jich, jestli by se nechtěly podívat do medového království. Ve včelím úlu to sladce voní a všude kolem je sladoučký med. Včeličky totiž celé jaro a léto sbírají nektar z květin a z toho potom vyrábí med. Pokud však chtějí, musí nejdříve projít několika včelími zkouškami. Pokud obstojí, určitě se dostanou do cíle.

Paní učitelka tedy pasuje děti na včely, dá jim na hlavu tykadélka a můžeme se vydat k úkolům.

AKTIVITY

1. Kolik včelek sedí na kytičce?

Cíl: zdokonalování matematických schopností, vytváření matematických a logických představ, schopnost spolupracovat a vzájemně si pomáhat

Pomůcky: kolíčky s přilepenými obrázky včel, velké šablony květin s čísly uprostřed

Časová náročnost: 10 -15 minut

Organizace: Všichni se sejdeme u tohoto stanoviště, kde budou již nachystané všechny pomůcky.

Průběh aktivity: Paní učitelka přečte dětem úkol.

Včelí úkol číslo 1

Milé děti bzzzz,

Tak vás musím pochválit, že jste se odhodlaly a vydaly se ke splnění včelích úkolů. Vaším prvním úkolem je správně spočítat včeličky na květince. Na každé květince je nějaké číslo. Kdo nepozná čísla, vůbec to nevadí, mohou vám přece poradit maminky, tatínci, nebo paní učitelky. Podle toho, jaké je na kytičce číslo, tolik včeliček na kytičku připnete. Jakmile bude úkol splněn, paní učitelka ho zkontroluje a můžete pokračovat k dalšímu stanovišti.

Po přečtení úkolu paní učitelka vyzve děti, aby utvořily trojice, a každé trojici rozdá tři květiny. Děti budou společně počítat a přidělovat kolíčky na květiny. Rodiče budou dětem pomáhat s poznáváním čísel a případně je opravovat v počítání.

2. Sosáme nektar

Cíl: Rozvoj v oblasti jemné motoriky, koordinace ruky a oka, důraz na chuťový smysl, schopnost charakterizovat dané chutě

Pomůcky: kelímky, brčka, několik druhů sirupu

Časová náročnost: 10 -15 minut

Organizace: Všichni se sejdeme u tohoto stanoviště, kde budou již nachystané všechny pomůcky.

Průběh aktivity: Paní učitelka dětem přečte úkol

Včelí úkol číslo 2

Výborně! Tak už máte za sebou první úkol, musím vás pochválit. Nyní si vyzkoušíte, jaké je to být včeličkou. Paní učitelka vám přichystá sosáčky a zkusíte si nasát sladoučký nektar. Jakmile úkol splníte, můžete pokračovat k dalšímu úkolu.

Paní učitelka dětem rozdá brčka a připraví každému kelímek, do kterého naleje několik sirup. Každé dítě si zkusí celý sirup vysrkat. Stejně tak si srkání nektaru mohou vyzkoušet i rodiče.

3. Zachraňujeme včeličku

Cíl: Rozvoj v oblasti jemné motoriky a hrubé motoriky, zlepšování obratnosti

Pomůcky: provázky, pavouci-gumoví/plyšoví, včelky (dle počtu dětí)
-plyšová/papírová, kolíčky

Časová náročnost: 20-30 minut

Organizace: Všichni se sejdeme u tohoto stanoviště, kde budou již nachystané všechny pomůcky.

Je nutné předem nachystat „pavoučí síť“ a to tak, že uvážeme okolo několika stromů provázky tak, aby se křížily. Na provázky připneme několik pavouků a nakonec dáme včeličky.

Průběh aktivity: Paní učitelka dětem přečte úkol

Včelí úkol číslo 2

Bzzz vy jste ale šikovné děti! Ted' však potřebujeme Vaši pomoc víc než kdy předtím. Naše včeličky se zamotaly do pavoučích sítí a nemohou se dostat ven. Prosim, bzzz, pomozte vysvobodit naše včeličky. Ale pozor, ať se nedotknete pavouků! Děkuji a hodně štěstí!

Paní učitelka děti rozdělí do dvojic. Postupně budou prolézat mezi provázky a jejich úkolem je přinést jednu včeličku, ale přitom se vyhnout pavoukům. Kdo získá včeličku, odevzdá ji paní učitelce a vychází další dvojice. Rodiče dětem fandí.

4. Včelička letí na kytičku

Cíl: zlepšování obratnosti, rovnováhy a koordinace těla, zlepšování schopnosti chodit pozadu, schopnost orientovat se v prostoru

Pomůcky: nafukovací balonky, provázky, 3 velké kytky

Časová náročnost: 20 minut

Organizace: Všichni se sejdeme u tohoto stanoviště, kde budou již nachystané všechny pomůcky.

Je nutné předem nachystat kytky, které je potřeba přidělat na plot, zeď, apod.

Průběh aktivity: Paní učitelka dětem přečte úkol:

Bzzz děkuji vám, že jste zachránili naše malé včeličky! Ted' si můžete vyzkoušet, jaké to je opylovávat kytičky. Aby to nebylo tak jednoduché, zkuste chodit pozadu!

Každý rodič dostane pro své dítě balonek, který nafoukne. Nafouknutý balonek dětem přivážeme kolem pasu tak, aby byl přibližně nad pozadím. Děti budou rozděleny do

trojic, každé dítě má jednu kytku. Úkolem dětí bude jít pozadu až ke kytičce a strefit se balonkem na kytičku. Jakmile se jí dotkne, jde zpět a pokračují další děti.

5. Včelí svíčky

Cíl: seznámení s produktem včel, se specifickou vůní medu, seznámení s výtvarnou technikou a využitím přírodních materiálů, procvičování jemné motoriky, přesnosti

Pomůcky: včelí vosk (pláty), knoty, pečicí papír,

Časová náročnost: 20 minut

Organizace: Všichni se sejdeme u stolečků na zahradě, kde budou již nachystané všechny pomůcky.

Průběh aktivity: Paní učitelka dětem přečte úkol:

Tak už jste téměř u konce, milé děti. Protože jste už před cílem, přichystala jsem si pro vás jedno překvapení z našeho medového království. Paní učitelka vám určitě ukáže, co se z něho dá vyrobit. Až budete mít výrobek hotový, tak hurá do medového království. Hleďte obrázek úlu.

Učitelka na stoly rozprostře pečicí papír, na který dá voskové pláty (nejlépe předehřáté v troubě, na slunci, nebo fénem). Pláty rozřeže na několik obdélníků o různých rozměrech. Předvede dětem, jak se svíčka vyrábí. Na začátek plátu dá knot tak, aby přesahoval ven, a postupně ho stáčí, dokud nebude celý plát stočený. Svíčku můžeme na dozdobení převázat mašličkou, nebo lýkem. (Viz. Příloha 13)

6. Medové království

Cíl: vytvářet pozitivní vztah k přírodě, pochopení koloběhu přírody, vytvořit si elementární poznatky o životě a užitku včel, posilování citových vztahů a jejich upevňování,

Pomůcky: včelařské pomůcky, ukázka úlů, encyklopedie a obrázky včel, med, omalovánky včel

Časová náročnost: 20 minut

Organizace: V prostoru zahrady hledáme obrázek úlu. Jakmile ho najdeme, posadíme se na připravené deky na zemi.

Medové království je nutné mít připraveno předem a domluvit se skutečným včelařem, zda by dětem udělal přednášku a ukázal různé pomůcky. Kromě dek budou připraveny encyklopedie s tematikou včel, omalovánky, ochutnávky medu, hry, ukázky skutečného úlu, pláství, apod.

Průběh aktivity: Paní učitelka děti pochválí, že zvládly všechny úkoly, které si pro nás Líšenka připravila. Líšenka za dětmi také přiletí a pochválí je. Vysvětlí dětem, že do včelího úlu by se nevlezly, tak se mohou alespoň podívat, jak takový úl vypadá a pan včelař jim jistě také řekne, jak to vlastně všechno funguje. Za odměnu dá dětem také ochutnat med a mohou si vymalovat omalovánky a prohlédnout knížky, obrázky a hry s tematikou včel.

4.10 ČERVEN „Pohádkový les“

Pohádkový les je závěrečná akce našeho projektu. Je nutné, aby se předem domluvili lidé, kteří budou na jednotlivých stanovištích, zajistily se kostýmy, občerstvení, veškeré pomůcky a domluvili se na organizaci.

Návaznost na témata z ŠVP: Putování s Večerníčkem

Cíl: Vést k zájmu o pohádky, jejich moudrosti, vtipu

Poznávat mezilidské vztahy a morální hodnoty

Rozvíjet fantazii a představivost

Společně prožívat radost

Posílit a rozvíjet přátelské vztahy mezi dětmi

Posílit a rozvíjet vztahy mezi rodiči a dětmi

Časová náročnost: 2 hodiny, případně dle situace

Organizace: Na akci jsou zváni všechny děti ze školky, jejich sourozenci, rodiče a ostatní příbuzní. Sejdeme se na školní zahradě, kde děti dostanou mapu cesty a stanoviští, cedulky na krk-na které se budou dávat razítka, lehké občerstvení.

Motivace: Paní učitelky přivítají všechny účastníky, kteří se chtějí vydat na pohádkový les. A proč je vlastně pohádkový? Představte si, jak k tomu došlo. Jednou si letěla naše včelka Líšenka lesem a co nevidí. Potkala ptáčka straku, která lesní víle Amálce sebrala kouzelný knoflík (paní učitelka ukáže knoflík, může být kašírovaný, nebo z papíru, nebo klasický velký knoflík). Viděla něco lesklého a třpytivého v trávě, a tak si pomyslela, že to bude nějaký prsten, nebo řetízek, ale zjistila, že je to jen obyčejný

knoflík. On však obyčejný nebyl. Jenže to straka nevěděla a tak knoflík pohodila na zem. Líšenka si knoflíku všimla a protože zaslechla, že se víle Amálce ztratil kouzelný knoflík, hned za ní letěla a knoflík jí přinesla. Amálka byla moc šťastná a tak Líšence prozradila, jak takový knoflík funguje. Pokud ho Líšenka pohladí, v lese se začnou dít kouzelné věci. Lidem se ukáží pohádkové bytosti, které běžně nevidí. A tak si Líšenka řekla, že by mohla udělat radost svým kamarádům ve školce a mohla by kouzelný knoflík pohladit. Děti by se tak mohly podívat do opravdického pohádkového lesa. Co na to říkáte děti?

Avšak cesta není jednoduchá, tak abyste se neztratili, máme pro vás přichystanou mapu. Na mapě máte vyznačená jednotlivá stanoviště a pokyny kudy jít. Tak šťastnou cestu a pozdravuje ode mě všechny pohádkové kamarády!

*Ke stanovištím nechodíme hromadně, ale každý jde svým tempem a může začít u kteréhokoliv stanoviště. Všechna stanoviště jsou v okolí lesa, nebo přímo v lese.

1. U čertíka Bertíka

Cíl: zdokonalování hodu na cíl, nácvik správné techniky, schopnost odhadnout směr hodu, rozvoj v oblasti hrubé motoriky

Pomůcky: kotel-např. velký hrnec, černé balonky, řetěz

Časová náročnost: 20 minut

Organizace: Organizátoři jsou v převlecích čertů, stanoviště je tematicky vyzdobeno. Čertíci vyčkávají na nově příchozí, kterým ihned vysvětlí úkol

Průběh aktivity: Protože je oblíbenou hrou čertíků v pekle házení kamínků do kotle, zkusí si tuto hru zahrát i děti. Každý dostane tři černé balonky, čerti udělají startovací čáru z řetězu a děti se budou snažit hodit balonky do kotle. Jakmile se jim povede alespoň jeden balonek vhodit do kotle, čertíci jim dají razítka, udělají šmouhu pro štěstí uhlím a děti mohou pokračovat na další stanoviště.

2. U vodníka

Cíl: podněcovat soutěživost, koordinace těla, schopnost, zdokonalování hrubé a jemné motoriky, osvojování si běžných praktických dovedností, rozšiřování a upevňování poznatků o životě ve vodě

Pomůcky: dřevěné kyblíky, bazének s vodou, velký hrnec s rýskou - rýska dle uvážení, stopky, obrázky ryb, mušličky

Časová náročnost: 5 minut

Organizace: Toto stanoviště bude blízko líšenského rybníka. U stanoviště bude na děti čekat vodník.

Průběh aktivity: Vodník děti přivítá a zeptá se, zda znají místní rybník. V rybníce má spoustu společníků, jestlipak děti některé z nich poznají? Vodník dětem ukáže několik obrázků ryb. Potom dětem vysvětlí úkol. Vodník má několik kyblíků, ale bohužel jsou všechny dřevěné a on by potřeboval nanosít vodu do svého velkého hrnce, aby si mohl uvařit vodnickou polévku. A tak ho napadlo, zda by mu děti nepomohly. A aby ta pomoc byla zábavnější, tak by si mohli zasoutěžit. Vodník má kouzelné hodiny a zkusí stopnout 2 minuty. Komu se za tento čas podaří naplnit hrnec po rýsku, získá od vodníka opravdickou mušličku.

3. U lesních víl

Cíl: vytvářet pozitivní vztah k přírodě, upevňování vědomostí o rostlinách, vytvářet ochranný přístup k přírodě, zamyšlení nad důležitostí přírody, osvojení si základů životních hodnot a rozvíjení schopnosti komunikace

Pomůcky: Fotky květin (lučních)

Časová náročnost: 10 minut

Organizace: Jakmile děti dorazí ke stanovišti, víly je přivítají a vysvětlí úkol.

Průběh aktivity: Lesní víly jsou vlastně i takové pečovatelky o kytíčky. Starají se o to, aby se kytíčkám dařilo. Jestlipak i děti umí poznávat květiny?

Víly na zem rozloží několik obrázků květin a zeptají se dětí, zda některé květiny poznají. Kytíčky, které nepoznají, ty jim víly napoví.

Také se děti zeptají, co potřebují kytíčky k životu a poučí je, že kytíčky mají v sobě také život a všechno cítí. Proto je důležité se k přírodě chovat ohleduplně a s úctou. Jakýpak by byl život, kdyby nás neobklopovala tak krásná příroda?

Po splnění úkolu děti pokračují v trase.

4. U princezny

Cíl: Zdokonalování v oblasti jemné motoriky, zdokonalování zručnosti

Pomůcky: korále větších rozměrů, vlasec

Časová náročnost: 15-20 minut

Organizace: Jakmile děti dorazí ke stanovišti, přivítá je krásná princezna, která je seznámí s úkolem.

Na zemi jsou již vysypané korále.

Průběh aktivity: Princezna se moc ráda zdobí různými šperky. A jeden takový šperk se jí roztrhl. Byl to její oblíbený korálový náhrdelník. Stalo se to úplně jako té princezně, jak se o ní říká básnička „Princeznička na bále, poztrácela korále“. Však to všichni určitě znáte děti. Jenomže princezna nemá žádného Honzíka, který by jí korále našel. Pomůžete jí, děti?

Princezna dá dětem vlasec, na který budou korále navlékat. Jakmile všechny korále posbírají, princezna vlasec zaváže. A protože ji děti pomohly, každý si může odnést náhrdelník, který si navlekl.

5. U šmoulíků

Cíl: navazovat vztahy k druhým lidem, vytvoření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách, přirozeně a bez zábran komunikovat, zdokonalování jemné motoriky, vést k solidaritě a pomoci ostatním, vést ke spolupráci

Pomůcky: kulisa studny, alespoň 1m vysoká (z velkého kartonu), nastříhané proužky barevného papíru, lepidla, hrnec, voda, vařečka, potravinářské barvivo, kyselka

Časová náročnost: 15-20 minut

Organizace: Jakmile děti dorazí ke stanovišti, přivítá je parta šmoulíků, která je seznámí s úkolem.

Průběh aktivity: Šmoulíci jsou veselá parta. Ale dneska štěstí nemají. Jeden z kamarádů šel pro vodu a spadl do studny! Proto chtějí poprosit děti, zda by jim nepomohly vykoumat nějaký řetěz, kterým by šmoulíka mohli vytáhnout. K dispozici mají proužky papíru a lepidlo.

Děti budou slepovat a provlékat jednotlivé proužky a tak bude vznikat řetěz. Jakmile bude řetěz alespoň 1 m dlouhý, šmoulíci ho hodí šmoulíkovi do studny

a vytáhnou ho. A tak budou všichni moc šťastní. Ještě však potřebují nabít znovu síly. Proto musí vyrobit šmouliádu. K tomu však potřebují najít pytlíček „šmouli barvy“, která v lektvaru nesmí chybět. Při zachraňování šmoulika ze studny se jim však pytlíček někde ztratil. Děti ho tedy zkusí najít.

Jak pytlíček se šmouli barvou najdou, předají ho šmoulikům a ti udělají kouzelnou šmouliádu, kterou dají do hrnce a děti ji zamíchají (kyselka obarvená potravinářským barvivem). Dětem dají ochutnat a moc jim poděkují za pomoc.

6. U čarodějnice

Cíl: překonat ostych a zábrany, posílit sebevědomí, statečnost, spolupracovat s ostatními, rozvoj přizpůsobivosti

Pomůcky: vařený bramborový škrob, gumoví pavouci, kyblík s vodou

Časová náročnost: 15 minut

Organizace: Jakmile děti dorazí ke stanovišti, přivítá je čarodějnice, která je seznámí s úkolem.

Průběh aktivity: Čarodějnice začarovala pavouky do slizkého lektvaru. Toto stanoviště je pro děti zkouškou odvahy. Kdo se odváží jít k čarodějnici a vytáhnout ze slizu alespoň jednoho pavouka, úkol má splněn a čarodějnice mu daruje vytaženého pavouka na památku. (Viz. Příloha 14)

Po vytažení pavouka se děti omyjí v kyblíku s vodou.

7. Pohádková diskotéka

Po splnění úkolů se všichni sejdeme u hájovny, kde se bude konat závěrečná pohádková diskotéka, kde budou tancovat všechny pohádkové postavičky, které byly na stanovištích a také děti a ostatní účastníci.

Děti si opečou špekáček a budou odměněny včeličkou Líšenkou diplomem a sladkou odměnou za absolvování pohádkového lesu.

Závěr

Impulzem pro napsání tohoto konkrétního projektu byla moje zkušenost s tím, že nedostatek komunikace s rodiči je velkým problémem pro jakékoliv navázání, nebo upevňování vztahů s rodiči. Jsem přesvědčena, že komunikace je základ toho, aby si lidé porozuměli. Myšlenka vytvoření podobného projektu se mi vnukla do hlavy hned, jak jsem nastoupila na mé současné pracovní místo, kde kontakt a komunikace s rodiči kvůli svozu mikrobusem není dostatečná. Při tvorbě tohoto projektu jsem tak mohla realizovat své myšlenky na tom, jak by se dalo zapracovat na vzájemné spolupráci. Tento projekt v budoucnu určitě použiji a společná zájmová setkání bych chtěla realizovat. Jistě by tato setkání byla přínosem nejen pro učitelky, rodiče a děti, ale i pro celou mateřskou školu jako takovou.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

PÁVKOVÁ, Jiřina et al. *Pedagogika volného času: Teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Portál, 1999. 229 s. ISBN 80-7178-569-5

VÁŽANSKÝ, M. *Základy pedagogiky volného času*. 2. doplněné vydání, Brno: Print-Typia, 2001. 175 s. ISBN 80-86384-00-4.

PRŮCHA, Jan, WALTEROVÁ, Eliška, MAREŠ, Jiří. *Pedagogický slovník*. 4. aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2003. 322 s. ISBN: 80-7178-772-8

BEČVÁŘOVÁ, Zuzana. *Současná mateřská škola a její řízení*. Praha: Portál, 2003. 152 s. ISBN 80-7178-537-7

MERTIN, V., GILLERNOVÁ, I. *Psychologie pro učitelky mateřské školy*. Praha: Portál, 2003. 232 s. ISBN 80-7178-799-X

GARDOŠOVÁ, J., & DUJKOVÁ, L. *Vzdělávací program Začít spolu*. Metodický průvodce pro předškolní vzdělávání. Praha: Portál, 2003. 160 s. ISBN 80-7178-815-5.

KOPŘIVA, Pavel. *Respektovat a být respektován*. 2. vyd. Kroměříž: Spirála, 2006. 286 s. ISBN 8090187374.

KOŤÁTKOVÁ, Soňa. *Dítě a mateřská škola*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Grada Publishing a. s., 2014. 256 s. ISBN 978-80-247-4435-3

ZAPLETÁLKOVÁ. *Školní vzdělávací program Mateřská škola Včelka*. Líšná, září 2014.

SEZNAM ELEKTRONICKÝCH ZDROJŮ

ENABLE SCOTLAND. Play and leisure. [online]. © 2014 [cit. 2015-03-30]. Dostupné z WWW: <http://www.enable.org.uk/families/under18/Pages/Play-and-leisure.aspx>

MIMIBAZAR.CZ. *Návod-svícen z jablka*. [online]. © 2009 [cit. 2015-03-30]. Dostupné z WWW: <http://www.mimibazar.cz/navod.php?id=2541>

PŘÍLOHY

Příloha 1: Včelička²⁷

Příloha 2: Pytel brambor²⁸

²⁷ Osobní zdroj

²⁸ Osobní zdroj

Příloha 3: **Kompot**²⁹

Příloha 4: **Lucerna**³⁰

²⁹ Osobní zdroj

³⁰ Osobní zdroj

Příloha 5: Vánoční přání³¹

Příloha 6: Kouzlení s mlékem³²

³¹ Osobní zdroj

³² Osobní zdroj

Příloha č. 7 Svícen³³

Příloha č. 8 Pletené housky³⁴

³³ MIMIBAZAR.CZ. *Návod-svícen z jablka*. [online]. [cit. 2015-03-30]

<http://www.mimibazar.cz/navod.php?id=2541>

³⁴ Osobní zdroj

Příloha č. 9 Květinka³⁵

Příloha č. 10 Velikonoční kuřátko³⁶

³⁵ Osobní zdroj

Příloha č. 11 **Kokosová vajíčka**³⁷

Příloha č. 12 **Vosková technika-kraslice**³⁸

³⁶ Osobní zdroj

³⁷ Osobní zdroj

Příloha č. 13 Medová svíčka³⁹

Příloha č. 14 Lovení pavouků ve slizu⁴⁰

³⁸ Osobní zdroj

³⁹ Osobní zdroj

⁴⁰ Osobní zdroj

UKOLÉBAVKA PRO ZVÍŘÁTKA

HALÍ, BELÍ, ZVÍŘÁTKA

hudba: Eva Jenčková

slova: Jiří Žáček

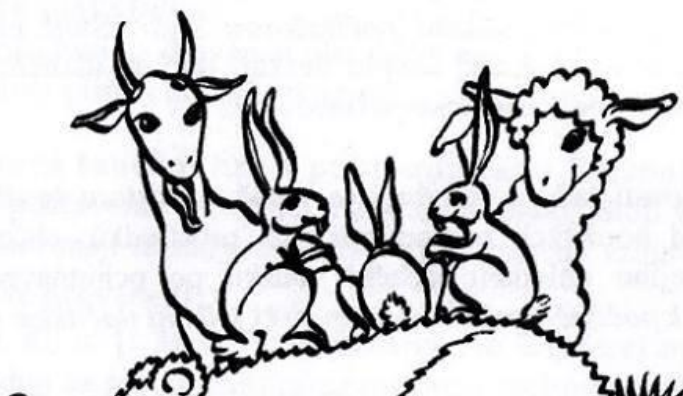
Zvolna

p Ha - lí, be - lí, zví - řá - tka, *mf* chy - stej - te si

p dou - pá - tka. *p* Slun - ce už je u - na - ve - né, *p*

mf ví - tr čer - né mra - ky že - ne. Bu - de zi - ma, *mf*

p bu - de hlad, do pe - lí - šků jdě - te spát. *p*

Příloha č. 15- Noty k písni „Halí, belí, zvířátka“⁴¹

⁴⁰ Osobní zdroj